

pén

... 2 olimp.
medalji
napovén.

Mladenič, ki ga pravkar gledate, je olimpijske igre doživel v živo. Mi jih bomo te dni spremljali po ekranu, in ko boste 26. avgusta držali v rokah novi Pén, bo tudi že jasno, koliko medalj iz Aten je v Sloveniji.

Franc Podlesek,
na OI v Seulu leta 1988
je bil osmi na svetu!

(zgodbo z naslovnice najdete na 10. strani)

 Natalija Juhnov

Marela na varnem

Fuzbal

Denis bo letos eksplodiral

(Samo)zaščita

Tü notri je réjdno topló!

Boš rejsan eksplodejro?

Denis Nataši sicer večkrat uide – pa ne čez plot, pač pa veliko zdoma zaradi svojega poklica. Trenutno je namreč edini Prekmurec v začetni enajsterici edine prekmurske prvoligaške ekipe. MURIN bočni igralec DENIS ZILAVEC se je pod taktirko trenerja Bojana Prašnikarja na letosnje prvenstvo (začenja se v nedeljo) pripravil tako dobro kot se nikoli in ni jih malo, ki pravijo, da bo to njegova sezona. Natasa pa je že tako ali tako (njegova)!

Kdo bo prodajal žlahtno kapljico?

Gornja Radgona ni znana samo po kmetijsko živilskem sejmu, ki se bliža, pač pa tudi po žlahtni kapljici. To seveda treba tudi prodati in v Radgonskih goricah so pri tem zelo uspešni. Posebej pa zasluge vodje komercialne scene nazdravili njegov sopriimejnak

A prišel je čas, ko se je vrli Janez mora posloviti in predati čarom pokojninskega obdobja. Zadevo je seveda primerno proslavil, med drugim so mu ob odhodu s komercialne scene nazdravili njegov sopriimejnak

Jure Z. na poti v zasebni raj

Fotoreporter, katerega fotke lahko iz tedna v teden ocenjujete v najpopularnejšem tedniku regije Vestniku, pa seveda tudi v Penu, JURE ZAUNEKER, ni več član ekipe znamenite Žute kuče. Odločil se je namreč za samostojno fotopot, z nekoč matično hišo pa bo še sodeloval. Jure seveda upa, da bo podjetje uspešno (beri: kapitalsko učinkovito) in bo sčasoma dosegel neslutene višave. Torej ga ni nihče, kot bi morda sodili po fotografiji, potisnil v kot!

Boš ešče sliko?

Fešte

Juhu, penzija je tu!

BOŠTJAN ROUS (zimsko oprema), DOLORES PUČNIK (brez očal) in NADA MAUČEC CIGAN.

Pikniki

Prva med pomurskimi levi je levinja, sicer direktorica Podjetja za informiranje, IRMA BENKO. Družbo ji delata domačina - predsednica kulturnega društva JANJA MAGDIČ in BORIS OSTERC.

ALOJZ REŽONJA in EMERIK HANC sta odlična vinogradnika, pa ne samo med člani lions kluba. Alojz je celo vinski vitez. S svojim pridelkom se ne bahata le z besedami, ampak konkretno - natočita ga in ponudita.

Dobro je

Bogastvo je po svetu neenakomerno razporejeno, zato je prav, da tisti, ki imajo več, nekaj odstopijo onim, ki imajo manj, pa zato niso nujno sami krivi. Med dobrodelnimi organizacijami, ki med drugim skrbijo za humanitarno dejavnost, je tudi LIONS KLUB. Levja družčina se je v VELIKI POLANI zbrala na predpustniškem pikniku. Ob druženju in dobri volji je padla tudi marsikakšna ideja za nadaljnje dobrodelne akcije. Ena izmed njih bo pomoč slabovidni mami iz Velike Polane, da bi lahko svoje tri otroke spremljala na morje

Levi so nej lejvi!

Da ne bo kdo mislil, da so lions brez glasbo: dirigentske sposobnosti pravi ERNEST EBENŠPANGRER, neboljši monikar med dobrodelniki pa je MAURIJAN KOČILA.

Špricanje

70 let je bilo

Uganke

Kdo je kdo?

Gori na gori gori.

Što li bi tou biu?

in najmanj toliko še bo!

Gasilstvo namreči! V ŽITKOVCIH so nedavno zaznamovali 70 let prostovoljnega humanitarnega delovanja. NA POMOCI jo reklo, ki so ga sposobni udejanjiti v vsakem trenutku, čeprav gre za eno najmanjših vasi v regiji. Poznavalci pa, da kljub temu ni treba skrbeti za nadaljnji obstoj žitkovskega gasilstva, fotografija pa to samo potrjuje! Frbo

Moški govorijo, ženske molčijo

Režurno si oglejte fotografijo in ugotovite, da se zdaleč ni res, da so ženske klepetulje, moški pa modri čučneži. Tako stikata glavi in paberke gospoda NEKREP in ČAČINOVIČ, ki poleg njiju pa TOPLAK in GABER. Prvi je uveljavljen gornjeradgonski jezik, drugi priznani slovenski diplomat, tretji radenski zupan, četrti pa šolski maršter se dirkave. Retorično vprašanje: kaj pa dami na obeh krilih? Jog

Poslanke in poslanci si služijo kruh z jezikom. Seveda ne le z njim, pač pa tudi z možgani, ki jezikom narekujejo, kaj naj ti napletajo. A ni rečeno, da državnoborci zgolj govorijo. Veliko jih je, ki tudi radi kakšno zapojejo in zaigrajo. Kot na priloženih fotografijah – na prvih je stara, dobra prekmurska banda, na drugi pa DZ dixie band. Na obeh fotografijah je le ena ista oseba, vi po skušajte ugotoviti, kdo. V pomoč naj zapišemo, da je iz naših logov in je bil pred parlamentarno kariero kmetijski strokovnjak.

Kaj si rekel, da je on rekel, da sem rekel?

delati dobro

Regijskim lionsom se obeta, da bodo v treh letih deležni velike časti – njihov član dr. ANTON CAMPLIN bo takrat namreč postal guverner Slovenskih Lionsov, to pa po domače pomeni, da bo prvi med njimi. Na fotografiji je v družbi županove soproge Vide, ki se pogovarja še z enim levom, IVOM ROTDAJČEM. Sicer pa ste verjetno opazili, da na nobeni fotografiji ni gostitelja, prav tako zagnanega glasbenika in župana Velike Polane, ANDREJA LEBARJA. Razlog je preprost: vrli Andrej se je na pikniku prelevil v priložnostnega fotografa in je avtor prav vseh fotografij. V imenu redakcije Pentut upamo, da bo honorar za fotografskega mojstra primeren!

Levi in levine so zaplesali z domačini – to velja za dr. JOŽETA MAGDIČA in dr. BOJANA KOROŠČA. Nekateri pa so med rajanjem ovisli sami, oziroma z orodjem za lepšanje okolice. Zgodilo se je VILJU ŽIKU.

V soboški Upravni enoti edini v Sloveniji »krstijo« matičarje

Pelikan za neizbrisljive dogodke

Osrednji osebnosti druženja sta bili »krščenki« Anita Gumilar in Liljana Domjan, ki sta si za botra izbrali Štefana Benka in Slavka Cifra. Obe sta že imeli v rokah potrdili upravne akademije o uspešno opravljenih izpitih in do tega, da bosta pravi matičarki, jima je manjkala samo še ena stopnička.

Kot se spodobi, so krščenki tudi obdarovali. Načelnik soboške upravne enote Geza Farkaš jima je izročil nalivno pero Pelikan s črnilom, ki se ne da izbrisati (na fotografiji ga podeljuje Anita Gumilar). Menda naj bi to tradicionalno pisalo matičarki uporabljali samo še kakšno leto, potem pa bodo vse nadomestili računalniki. Čisto vse verjetno ne, tako da bo nalivno pero še kar ostalo delovno orodje matičarjev. In z darilom so prišli tudi predstavniki Ministrstva za notranje zadeve iz Ljubljane na čelu z državnim podsekretarjem in glavnim šefom za to področje mag. Bojanom Trnovškom. Krščenkama, na fotografiji je stisk roke Liljani Domjan, je podaril spominske obeske in jima zaželel uspešno delo.

Spremenile so se države in zamenjali politični sistemi, matični uradi, raztreseni po Sloveniji, pa so ostali. Razne reforme so jih samo oplazile, njihova osnovna vloga pa ostaja, kajti tam se opravljajo uradniški postopki, ki so za ljudi resnično pomembni. Tam nam uradno zabeležijo vse naše in naših najbližjih najpomembnejše življenjske dogodke in tam za vsako potrebo najdemo uradne podatke o sebi, prednikih in naslednikih. V matičnih knjigah, ki jih pišejo in hranijo na krajevnih uradih, so vpisani naše rojstvo, naša poroka, tudi naša smrt. To skrbno in natančno zapišejo matičarji, ki še vedno uporabljajo nalivno pero s črnilom, ki se ne da izbrisati. Ker so pri tem delu zelo natančni in se trudijo, da se pri tako pomembnih življenjskih prelomnicah ne zmotijo, so pri ljudeh deležni tudi širšega zaupanja in spoštovanja. Zato na krajevne urade ljudje pogosto prihajajo tudi po drugih opravkih, predvsem po kakšen nasvet ali s prošnjo za izpolnitev zahtevnejšega formularja. In čeprav to ni delovna obveznost zaposlenih, ljudem z veseljem priskočijo na pomoč. To je del državne uprave, ki je blizu državljanom in jim prisluhne. Na območju Upravne enote Murska Sobota tudi in predvsem po zaslugi 21 matičarjev, zaposlenih na 15 krajevnih uradih, raztresenih po Ravenskem, Dolinskem in Goričkem.

Eden glavnih »krivcev«, da se je v Puconcih zgodil ta prijetni dogodek, je Tonček Gider, vodja matične službe na oddelku za notranje zadeve v Murski Soboti. V navezi s sodelavci matičnega

urada v Puconcih, kjer je glavni »motor« Zlatica Glavač, pa čeprav dela samo štiri ure, je poskrbel za organizacijske podrobnosti, pa še spisal in prebral je matičarsko kroniko za leto 2004. Z njo je sodelavcem dal vedeti, da jih dobro pozna in da mu tudi kakšna zanimiva podrobnost ne uide. Z vzorom se da veliko narediti, pa tudi če gre samo za ples. Zaplesal je z Marjetko Domiter, medtem že poročeno Bertalanič, s Cankove.

V Upravni enoti Murska Sobota začetek matičarske službe ni povezan samo s koncem formalnega izobraževanja in pridobitvijo potrdila, ampak sta »pogoja« tudi matičarski krst in prisega pred šefi in celotnim matičarskim zborom upravne enote. Ideja se je pred leti porodila predvsem zato, da bi občasno sedli skupaj in se spričo pogovorili. Nekoč so bile za to priložnosti na strokovnih posvetih, potem se je način izobraževanja spremenil in formalnega razloga za druženje ni bilo več. Želja je ostala in v soboški upravni enoti so izbrali zanimivo in prijetno »nadomestilo« – krst novih matičarjev. No, krstni povabilo so se odzvali vsi, samo en bolniški dopust in en šef pred tem rezerviran dopust sta bila razloga, da sta dva manjkala, povabilo pa sta se odzvala župana občin Moravske Toplice in Puconci, u katerih sta prihajali »krščenki«, in predstavniki Ministrstva za notranje zadeve. Zbrali so se konec junija v Puconcih, tole pa je »gasilsko« za spomin.

Krstni ceremonial je bil v duhu tamkajšnjega eklektičnega okolja. Opravila sta ga »duhovnika« dveh veroizpovedi – krstiteljica Zlatica Glavač, sicer matičarka v Puconcih, z besedami protestantske veroizpovedi in Štefan Zelko, matičar v Mačkovcih in Puconcih, po katoliškem vzorcu krstnega obreda. Ob asistenci botrov sta krst dobro prestali z željo in upanjem, da bo tudi njihovo poslej skrbno čuvala boginja Apolonia, zaveznica matičarjev.

Trije povabljeni, puconski župan Ludvik Novak, načelnik soboške Upravne enote Geza Farkaš in župan občine Moravske Toplice Franc Cipot, so se v matičarski družbi dobro počutili. Vsi trije znajo ceniti njihovo delo, za puconski matični urad pa velja, da je eden najboljše opremljenih v Sloveniji, kar ima zasluge tudi župan. In k fotografiji sodi še informacija, da so vse, kar je bilo na mizah sladkega, spekle matičarke same.

Tonček Gider, ki mu je glavni hobi spremljanje športnih dogodkov v Pomurju, pri organizaciji druženja ni mogel mimo vsaj ene tekmovalne točke. Tekmovalci so morali napiti srčke in zmagovalec je bil tisti, ki je napihal največjega. Trudili so se Marjetka Domiter, Anita Gumilar, Franc Cipot, upokojenka Marjeta Rogan in Bojan Trnovšek. Zmagal je Bojan, pa ne zato, ker je njihov glavni šef, ampak mu je res uspelo napihniti najlepše srce.

Irma B.

FOTO Jure Z.

Pravijo, da se julija in avgusta po svetu poje največ sladoleda. Največ ga polijejo otroci, stari od dveh do dvanajstih let. V to statistiko sem vključen tudi sam. Ko sem imel devet let, sem šel k birmi. Moj birmanski boter je bil moj bratranec Štefan, študent medicine v madžarskem mestu Pecs. Namesto njega je prišel v soboško cerkev njegov oče, moj ujec. Obljubil mi je, da mi bo pravi boter kupil birmansko darilo, ko bo končal študij, zdaj pa me bo peljal samo k Paukovici na sladoled. Bil sem razočaran, kajti moj prijatelj Ciril je dobil birmansko ročno uro in sladoled. Roka mi je drhtela, ko sem vzel v roke sladoled, stopil sem nekaj stopnic iz slaščičarne, bila je gneča, neka »mamka« me je odrinila, obe kepici sladoleda sta padli v prah. Pojedel sem prazno »kučko« in razočaran končal svoj birmanski dan.

Daj nam naš vsakdanji sladoled

V Ameriki sem to nadomestil. Tam sem pred leti zagledal osemdeset različnih vrst sladoleda, tudi uvoženega. Kot vse stvari na svetu, ima tudi sladoled svojo prijetno, sladko zgodovino. Pravijo, da je pred več sto leti angleški kralj Charles I. pripravil banket, na katerem je njegov francoski kuhar postregel gostom s slaščico, ki je bila podobna svetlemu, zapadlemu snegu. Bila je to hladna, kremasta brazza, kakršne do takrat angleško plemstvo še ni imelo. Gostje so bili navdušeni, kralj je prosil, da ne izda skrivnosti recepta. Kuhar DeMirco je delal za tisti čas fantastični honorar v višini 500 funtov. Kralj Charles I. so leta 1649 obglavili, sladoled ni bil več svetel, kajti kuhar ni držal besede in je recept za sladoled zapel svojim sinovom. Menda so tudi kitajski cesarji poznali sladoled, sestavljen iz snega in leda, z okusom vina, medu in medu. Sladoled je lizal tudi Aleksander veliki, in to v velikih količinah, rimski cesar Neron je poslal kuharje, da so mu s planinskih vrhov prinašali sneg in led, kuharji pa vse to osladili s sadjem in medom. Tudi Marco Polo v svojih potovanjih prinesel recept za današnji vodeni sladoled. Tudi drugi plemiči, celo kronane glave so varovale recepte za sladoled. Šele 1718. je bila v Londonu objavljena prva zbirka receptov za sladoled. Tudi ameriški predsedniki so bili ljubitelji sladoleda. Thomas Jefferson je imel posebno kuhinjo za sladoled, v kateri je skladiščil med drugim tudi sladoled. Bil je tudi prvi, ki je tiskal ameriški recept za sladoled. Italijan Francesco Procopio dei Coltelli je začel prodajati Parizanom zaledenelo kremasto sladico v svojem Café Procopeu. Te okrašene zmrznjene sladice so postale vrhunska ponudba v pariških salonih. Led, ki so ga dobili iz planin, so posolili in tako omogočili lažji prevoz in shranjevanje. V osemnajstem stoletju je začel sladoled svoj svetovni pohod na ameriško celino. Phillip Lenzi je 1774. objavil v New Yorkskem časopisu novico, da je pravkar pripeljal iz Londona in da prodaja različne slaščice, med njimi tudi sladoled. Dve leti kasneje so v New Yorku odprli prvi ameriški salon za sladoled. Sladoled so delali v posebnih hladilnicah. Gospodinja Nancy Johnson iz Nove Anglije je leta 1846 izumila ročno mešanje sladoleda. Patentirala jo je za »ice cream« vendar ni imela denarja za proizvodnjo, zato je leta 1852 prodala nekemu prodajalcu gospodinjstev patent. Leta 1859 je postal okusnejši. Naslednji velik uspeh je sladoled doživel leta 1919 v Ameriki razglasili prohibicijo in so ga uporabili za mešanje sladoleda. Nekaj let prej so si

izmislili kornet in sladoled je vse do danes ostal v tej »embalaži«, ki se je jedla skupaj s sladoledom. Danes je sladoled na jedilniku v vseh lokalih, v slaščičarnah pa je na voljo z več deset okusi. Vodi še vedno vaniljin, sledijo sadni sladoledi, sladoledi z okusom lešnika, čokolade ... Izšel je celo sladoledni kviz. Če imate najraje sladoled z okusom vanilje, potem ste živahna oseba, ki se ničesar ne boji na poti k zastavljenemu cilju. Od sebe pričakujete zelo mnogo. Če imate radi čokoladni sladoled, ste ustvarjalni, radi ste v središču pozornosti, navadne stvari vas dolgočasijo. Če radi lizate stračatelo, imate radi vsako tekmovanje, ambiciozni ste, prijetni v družbi. Če radi sežeta po sladoledu iz banan, se nikoli ne jezite, zelo ste prilagodljivi, velikodušni, poštene. Če stalno kupujete jagodov sladoled, ste sramežljivi, včasih preveč samokritični. In tako dalje. In da boste vedeli: največ sladoleda se proda v nedeljo. Da bi pojedli navadno porcijo sladoleda, ga morate petdesetkrat polizati. Največji sladoled s sadnim sirupom je bil visok štiri metre. Narejen je bil iz 17.640 litrov sladoleda in 3171 kilogramov sadnega sirupa. Bilo je to leta 1985 v Anaheimu v enem od primestnih krajev Los Angelesa. V ameriških prodajalnah prodajo letno sladoled za približno 13 milijard dolarjev. Tu se namreč proizvaja največ sladoleda na svetu. Na glavo prebivalca pride celo 14 litrov tega sladkega leda. Svetovni prvak v lizanju sladoleda je Dennett D' Angelo, ki je samo za devetdeset sekund pojedel kilogram in pol sladoleda. V svetu umetnosti in filma je bil največji občudovalec in potrošnik sladoleda sladokusec ter ameriški filmski režiser in igralec Orson Welles. Čez dan je pil viski, ponoči pa je odpiral hladilnik in jemal iz njega na kilograme sladoleda, tako da so mu prijateljice, ki so ga spremljale, zaklepale hladilnik. Umetnik se je stalno pritoževal, da je njegov hladilnik »pod ključavnico«. Tudi Sobota premore nekaj kioskov s sladoledom: moram reči, da je dober. V Zagrebu ga največ prodajo v slaščičarni Millenium, kepica stane štiri kune, to pa je približno 128 tolarjev. Mojstri za sladoled so v glavnem »Turčki«, sedanji Siptarji: spominjam se, da so ga na razne veselice, mitinge in proščenja vozili v trinožnikih. Imeli so bela oblačila in kape in okrog njih se je gnetlo več ljudi kot okrog oltarjev, zvočnikov in govorniških odrov. Včasih se kje pojavi kakšna salmonela, vendar to oboževalcev sladoleda ne moti preveč. Pomembno je, da se človek malo ohladi, pride k sebi, pozabi na grenki del življenja.

Branko Šomen

RAZMIŠLJANJE

Mag. Andrej Janc

Tuji turist je sedel ob nekem pomurskem jezeru in s suhimi usti ter še bolj suhim grlom čakal na ribji prijem. »Piti ali ne piti,« mu je kljuvalo po možganih, ko je v roki držal ribiško palico. Če se hoče odjezati, mora v precej oddaljeno gostilno, toda v tem času bo morda zamudil prijem »ribe svojega življenja«. Nikogar namreč ni bilo, ki bi mu v bližini jezera ponujal pijačo.

Ni čisto jasno, ali je bil omenjeni turist morda daljni potomec danskega princa iz Shakespearove tragedije Hamlet, vsekakor pa je doživljal podobno dramo v sodobni izvedbi.

Znano je, da temelji vsebina zgodbe v Hamletu na dvoboju med besedami in dejanji, kar lahko mirne duše prenesemo na Strategijo razvoja Pomurja, ki jo imamo v Pomurju že vrsto let, vendar je ne uresničujemo. V tem dokumentu je tudi veliko zvenceh besed o razvoju turizma, a kaj, ko do sedaj nismo pokazali prave volje in ambicij, da bi jih uresničili. Pa to še ni vse. Poleg pomurskega »Hamleta« smo dobili še slovenskega, saj nam je dr. Bogomir Kovač s sodelavci »predpisal« še Strategijo slovenskega turizma. Pomurci sicer globoko zaupamo izreku, da je vsak svoje sreče kovač, vendar pa smo hvaležni, če nam tak dokument napiše nekdo s tem rokodelskim priimkom iz Ljubljane. Saj nas je ta gospod že osrečil s poslovnimi načrti za preureditev kar nekaj graščin v Prekmurju!

Biti ali ne biti

(piti ali ne piti)

Še pred nekaj leti smo bili Pomurci ponosni, ker smo slovenska »žitnica« in imamo močna industrijska podjetja, ki so »paradni konji« tudi v Sloveniji. Dandanes kmetijstvo jemlje vrag, paradni konji pa so se spremenili v shirana kljuseta ali pa so jih novi gospodarji privezali v svoje »štalce«. Namesto cvetočih podjetij imamo ali pa bomo imeli kup muzejev, ki bodo obiskovalce spominjali na nekdane zlate čase. Namesto Planike bo pač »cvetel« čevljarški muzej, o nekdani moči in slavi Nafta bo pričal rudarski muzej in tako naprej. Obeta se nam še nekaj krajinskih parkov, na katere bomo zelo ponosni, vendar jih bomo smeli gledati le od daleč, saj bo gibanje v njih omejeno, da obiskovalec ne bi slučajno zmotil kakšnega metuljčka ali žabice pri vsakdanjem počitku.

V Pomurju imamo torej osnovne pogoje za razvoj turizma, vendar pa naše lepo zvence besede na mnogih področjih nikakor ne postajajo dejanja. Jasno je, da stavimo na zdraviliški turizem (bognedaj, da bi termalna voda usahnila). Naš adut so tudi kulinarčne dobrote in prijaznost ter ustrežljivost ljudi z obeh strani Mure. Vendar je to mnogo premalo. Čimprej moramo razviti nove vrste in oblike turizma in to s pomočjo domačih »kovačev«, ki se na to razumejo.

Vrnimo se za hip na začetek naše zgodbe. Če bi omenjeni turist ribaril v Soči, prav gotovo ne bi ostal žejen, saj so se v Posočju organizirali in od tujih ribičev letno iztržijo okrog 1,5 milijona evrov!

Glavna junaka v Hamletu na koncu tragično umreta. Tega si Pomurci zagotovo ne želimo. Zato za nas nikakor ne sme biti dileme »biti ali ne biti«. Biti moramo dobri v turizmu, če hočemo preživeti.

Z Brigito Brezovac, miss fitness

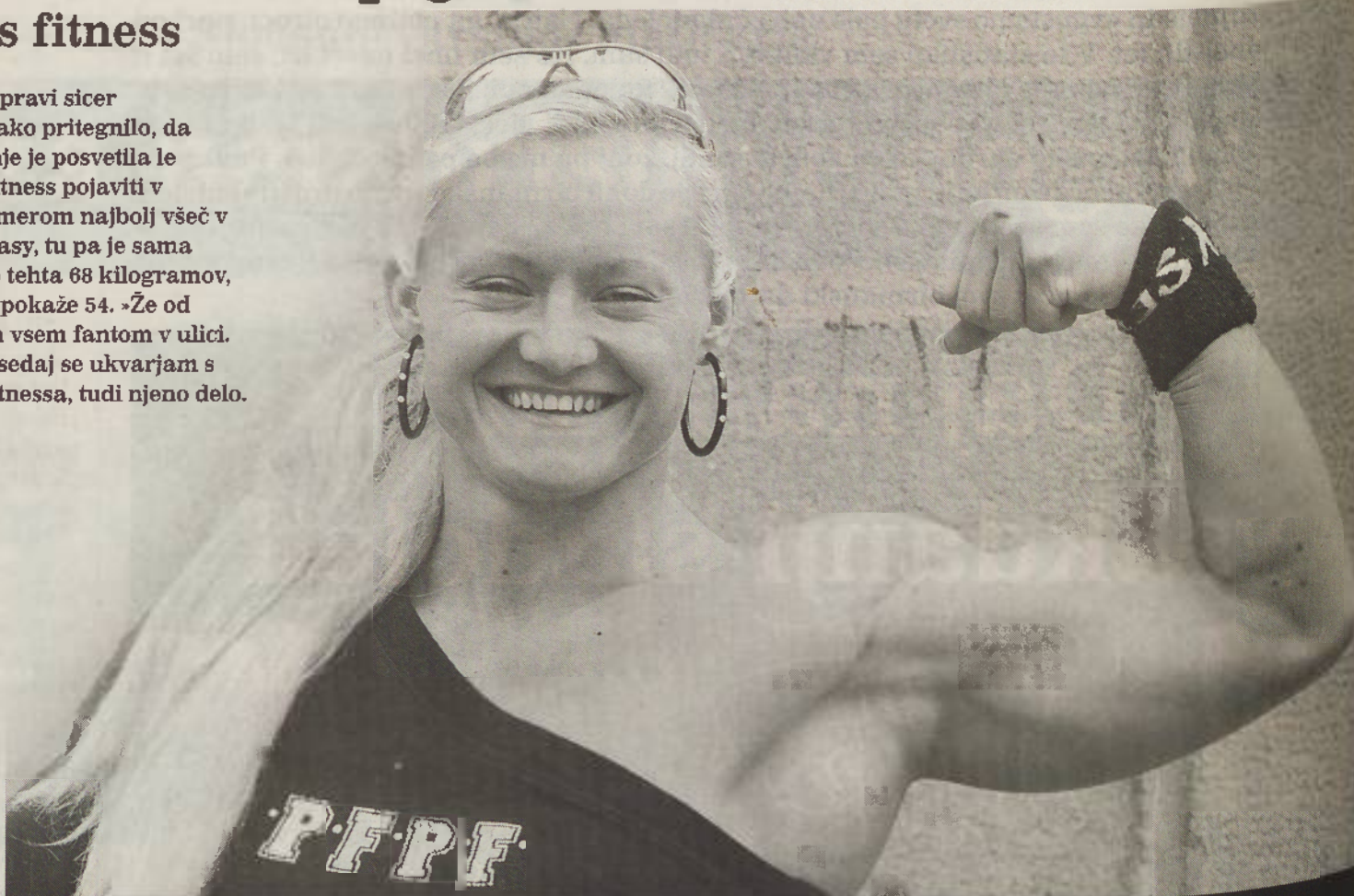
»To je vse, kar sem jaz: fitness in body building,« pravi sicer Ljutomerčanka Brigita Brezovac, ki jo je mesto tako pritegnilo, da sedaj že šest let živi v Mariboru. Vse svoje življenje je posvetila le enemu cilju. Uspeti in se v svoji kategoriji miss fitness pojaviti v Ameriki med profesionalci. Drugače pa ji je še zmerom najbolj všeč v Ljutomeru, ker je manjša gneča, »vse je bolj na easy, tu pa je sama norišnica«. Visoka je 163 centimetrov in trenutno tehta 68 kilogramov, neposredno pred tekmovanjem pa ji jih tehtnica pokaže 54. »Že od malega me je vlekló v te vode. Zapovedovala sem vsem fantom v ulici. Takšna sem pač bila. Začela sem s karatejem in sedaj se ukvarjam s fitnessom.« Vse v njenem življenju se vrti okrog fitnessa, tudi njeno delo.

Najprej te moram vprašati, zakaj?

V bistvu je bil fitness na začetku le dopolnilna dejavnost pri karateju, v katerem sem tekmovala osem let, bila sem tudi državna prvakinja, potem pa ... pač delaš zraven fitness, da dobiš na moči, kondiciji in eksplozivnosti ... Pri karateju so se nato začele poškodbe, odprt zlom nosa in take stvari in sem ga opustila. Pa sem začela s fitnessom, v bistvu najprej bolj rekreacijsko, popolnoma zase. Tam sem spoznala nekaj ljudi, ki so mi rekli, zakaj pa ne bi ti tekmovala. In sem šla poizkušat, tako bolj za šalo kot za res. Navdušila sem se in tako se je začelo.

Koliko časa že treniraš?

Če seštejem vse skupaj, treniram že 10 let. Tekmovalno nekje tri, štiri leta.

Sem kiparka svojega telesa

Čemu vse si se za svojo postavo morala odpovedati?

V bistvu vsemu. Tak šport je garanje. Ni nobene dobre hrane. Ješ samo meso, zelenjavo, riž. Brez maščob in ogljikovih hidratov. Samo beljakovine. Odpovedati se moraš alkoholu, nočnemu življenju, to vse črtaš, začeti moraš zgodaj vstajati, da greš zjutraj na trening, vso hrano si moraš pripraviti vnaprej, pa zvečer še en trening, tako da ko prideš domov, padeš v posteljo.

Ne pogrešaš »normalnega« življenja?

Ne, sploh ne. Ker je taka disciplina in ravno to mi je všeč. Vse imaš določeno, celo na uro, in programa se je treba le držati.

Kdaj je potem tvoj prosti čas? Kdaj greš na morje?

V bistvu ga ni. Ne prostega časa ne dopusta.

Se pravi nikoli ne greš na morje?

Ne, na morje ne grem. Res ne (smeh). Že dve leti nisem bila na morju. No, razen če za morje štejem moj nekajdnevni obisk trenerja Duška Madžaroviča v Kopru. Tam treniram in jem tako, kot je potrebno. V bistvu to ni dopust. Vse je kot običajno, le da ne grem v službo.

Kdo ti kuha?

Sama. Pripravljam samo meso, puranje, piščančje prsi ali konjsko meso, v glavnem pusto meso, brez vsega. Samo malo začiniš, kar na teflon, brez olja, obrneš in konec. To je to.

Kaj pa priloga?

Ovisno. Če je tekmovalna sezona, je priloga le zelenjava, ker takrat ne uživam sestavin z ogljikovimi hidrati. Zunaj tekmovalne sezone pa je priloga malo riža ali testenin. Ampak res malo.

Kaj ne jesti in zakaj ne?

Če se želiš ukvarjati s fitnessom, moraš takoj črtati kruh, krompir, riž, testenine. Opustiti moraš tudi vse mastno, vse sladko. Jaz recimo jem sladoled le enkrat na mesec. Zaradi tega, ker se ti nabira maščoba na telesu in od tega nimaš ničesar drugega, razen maščobe. Mi pa tega ne potrebujemo, mi delamo za kvalitetno mišično maso brez maščob.

Kakšen je torej tvoj jedilnik?

Na dan jem desetkrat in pojem skoraj kilogram mesa. Za zajtrk pojem pet kuhanih beljakov, zraven košček polnozrnatga kruha in 150 gramov tune v lastnem soku. Za malico proteine. Za kosilo 300 gramov konjskega mesa, 100 gramov kuhanega krompirja in zelenjavo, potem vmes še enkrat proteine pa 200 gramov piščanca na

žaru z zelenjavo. Dvakrat po vsakem treningu aminokisline in eno jabolko. Za večerjo pa spet 200 gramov piščanca z zelenjavo in kakšno sadje. Pa še pet kuhanih beljakov. Nekje vmes še enkrat proteine in glutamin. Ampak vse, kar pojem, tudi »pokurim«. Kuham, ko pridem s treninga. Običajno si skuham za naprej in potem pogrejem v mikrovalovni pečici. Potrebo po sladkem pa potešim z zelo dobrimi proteinskimi tablicami, ko me že prime, da se malo pregrešim.

Kako so spremembo načina tvojega življenja sprejeli tvoji domači, tvoji prijatelji?

Doma so se navajali sproti, tako da ne opazijo. Ko pridem domov, vedno dobim piščančje prsi na žaru in solato. S fitnessom in body buildingom pa se večinoma ukvarjajo tudi moji prijatelji.

Treniraš sama?

Pomaga mi še prijateljica, ki jo tudi vleče v ta šport in ki je tako hkrati tudi neke vrste moj trening partner.

Kaj pa aerobni trening?

Trenutno ga imam le petkrat na teden po 40 minut, pred tekmo pa vsak dan. V poštev pridejo le stepper, kolo ali hitra hoja, saj je tek prevelika obremenitev za sklepe.

Pa tvoji tekmovalni dosežki?

Udeležila sem se tekmovanj v Kopru, Italiji in Franciji ... najprej sem začela z body

buildingom, na svetovnem prvenstvu leta 2001 sem zasedla 4 mesto. Leta 2002 je bilo odprto prvenstvo v Kopru, tam sem bila prva v kategoriji miss fitness, 2003., spet v Kopru, pa sem bila v kategoriji miss fitness tretja. Na svetovnem pa obakrat četrta. Sem pa tudi svetovna prvakinja v paru, ko tekmujem s svojim partnerjem. Imam namreč dovolj mišične mase, da lahko tekmujem tudi v body buildingu, čeprav je moja kategorija fitness.

Kakšno je torej tekmovanje v kategoriji za miss fitness?

Deli se na tri izhode. Najprej je izhod v večerni obleki, kjer se ocenjujeta ženstvenost in eleganca. Potem je izhod v kopalkah, kjer sodniki ocenjujejo simetrijo telesa, mišično maso, in definicijo. Čisto zadnji pa je prosti program, kjer na določeno glasbo izvajajo gimnastične elemente. Najtežji je seveda izhod v kopalkah. Če nimaš svojega telesa izklesanega, potem ti tudi druga dva izhoda nič ne pomagata.

Pa predtekmovalne priprave?

Pred tekmovanjem imam sto dni priprav. To je stroga dieta, zelo stroga dieta. Ješ samo beljakovine, ogljikovih hidratov le toliko, da lahko preživiš, da lahko dihaš. Treningi so seveda klasični, dvakrat na dan, le da zmanjšaš premore med določenimi vajami, poveča pa se aerobni trening.

In koliko največ dvigneš?

Ker grem še na tekmo power lifting, sem poskusila tudi to. Z mrtvim dvigom, torej s tal, dvignem 100 kilogramov, iz počepa 120, na benchu, potisku droga z rokami, pa 80 kilogramov.

Kaj pa finančno?

Dobro vprašanje. Zelo težko gre skozi, hvala bogu, da imava dva večja sponzorja, ki nama pomagata. Lansko leto je odšlo za eno tekmo dva milijona v treh mesecih. Na amaterskih tekmovanjih nagrade niso velike oziroma jih skorajda sploh ni. Najverjetneje kakšna škatla proteinov.

Zakaj so vsi body builderji pred tekmovanjem tako rjaví?

Imamo posebno kremo, s katero se namažemo, ker so mišice tako bolj vidne, vidi se separacija mišice. Na odru je veliko reflektorjev, in če nisi rjav, skorajda črn, se tvoje mišice sploh ne vidijo.

Še posebej v tem športu se pogosto uporabljajo nedovoljena sredstva za povečevanje mišične mase ...

Jaz jih ne uporabljam, se pa uporabljajo v profesionalnem krogu, tam pa žal brez tega ne gre. Ampak jaz sem v kategoriji

fitness, tu je vse bolj na easy.

Kaj pa moški komentarji na tvoje telo?
V bistvu ni bilo nobenega prav posebnega, čeprav sem videti tako grozno ...

Meni se ne zdi, da si videti grozno ...
Počakaj, da se slečem ...

Potem sama o sebi ne misliš dobro?

Ne, ne, sploh ne. Jaz sem sama sebi všeč takšna, kot sem. Gibljem se v takšnem krogu, da sem vsem všeč, da zelo izstopam. Drugače pa se kakšen »terminator« že slisi izza hrbta seveda. Ampak to ni nič takšnega. To gre skozi eno uho notri, skozi drugo ven.

Kdo je tvoj vzor?

To je pa zelo težko vprašanje. Kakšnega konkretnega vzornika nimam. Imam svoj cilj, idejo, kakšna bi rada bila in kam bi ruda prišla. Zaenkrat mi še manjkajo izkušnje. Veliko stvari je treba še izpiliti, ampak za to imam trenerja. Veliko je še dela, preden prideš v Ameriko med profesionalce. To je moj cilj.

Kaj pa poškodbe?

Priznati moram, da me skorajda vedno nekaj boli. Ko tisto mine, začne boleti spet nekaj drugega, pa potem spet nekaj tretjega in tako naprej. Ampak tega se navadiš in brez tega ne gre.

Kaj je torej tvoja definicija telesa?

Telo sem v bistvu jaz ... sem kot kipar, ki dela svoj kip. Tam, kjer je preveč, vzamem stran, tam, kjer je premalo, pa kaj dodam.

In kaj bi ti predlagala slovenskim ženskam, ki imajo težave z lepoto in ne splošno z današnjim idealom, da je treba biti suh, lep, se pravi idealen?

Najprej je treba spremeniti mišljenje. Zavedati se je treba, da so vse fotografije manekenk popravljene in da v veliki večini ženske sploh niso take. Skratka, treba se je sprejeti ... si pač takšen, kot si ... z vadbo pa se da marsikaj spremeniti. Veliko se da narediti. Ampak ni vse v tem, da ne ješ, da se je le gibati in razlika se bo takoj pokazala. Če ne ješ, telo misli, da je čas lakote, in vse skladišči v maščobe, tako da z dieto ne dosežeš nič.

Ali je fitness v Sloveniji modna muha?

V bistvu naj bi bila, v Ameriki že je, ampak pri nas še ne tako zelo. Nekaj se je sicer začelo dogajati na tem področju. Ljudem ni za gibanje, preveč obremenitev imajo v službi in jim tako ni do gibanja, bodisi dirajo jih z vseh strani. Ampak to ni zgolj naša stvar. Če želiš, se da. Mislim, da ima vsak eno uro na dan časa, če ne za kaj drugega, vsaj za daljši sprehod.

Vanja Poljanec

1990 Natalija Juhrov

Velika TRIPENKETA

Šest Pomurk oziroma Pomurcev smo povprašali, ali jim lahko zastavimo tri vprašanja, ki niso ravno najbolj pametna, zahtevajo pa pameten odgovor. Rekli so nekako takole, da jih vprašamo lahko, če pa bodo odgovori primerni, pa niso povsem prepričani. No, pa presodimo!

1. Kdo si letos ne zasluži dopusta?
2. Kdaj boste likali zdaj, ko so električarji spremenili dvotarifni sistem?
3. Napišite seznam petih Pomurcev in Pomurk, ki bi regijo najbolj zastopali v novi sestavi državnega zbora!

Stanislav Škalič

direktor Muralesa iz Ljutomera

1. Glede na situacijo, ki nas v gospodarstvu spremlja, se sprašujem, kako si nekateri, saj veste, tisti v nepravih podjetjih, zaslužijo toliko dopusta. Sicer pa je z dopusti tako, da eni nimajo časa, drugi ne denarja – a v poprečju kar dopustujemo. Letos pa si vendarle vsi zaslužimo dopuste, saj imamo zasluge, da so Slovenijo sprejeli v EU. Politiki bi dejali, posebej pa še mi, ki smo za to trdo delali.
2. Ne glede na spremembo tarifnega sistema bomo likali še naprej. Imamo pa nekaj več sreče, saj je poletje in kopalk običajno ne likamo. Ni kaj, električarji so izvirni, saj nam s konkretnim primerom pokažejo, kako se da brez dela »fajn« zaslužiti.
3. Nisem politik, zato bi bilo naštevavanje imen verjetno jalov posel. Vsekakor pa bi želel, da so v parlamentu jalov posel. Vsekakor pa bi želel, da so v parlamentu jalov posel. Vsekakor pa bi želel, da so v parlamentu jalov posel.

Katica Mladenovič

prof. ped. in soc., Gimnazija, Murska Sobota

1. Dopust si zaslužimo vsi, da zbežimo od zakonske, družinske, delovne ali poslovne napetosti. Dopustniška sprostitev nas napolni z novo energijo, da lažje potujemo skozi psihične in fizične obremenitve vsakdana. Zaslužijo si ga tudi brezposelni, ljudje na čakanju, da premagajo bes, žalost, občutek odrinjenosti, krivde ...
2. Tako kot do sedaj, ko bom opravila vse druge obveznosti, ki so nujnejše. Na ceno katerekoli energije mislim, da lahko bolj vplivam s svojim odnosom do nje.
3. Regijo bi najbolj zastopali »moji: papek, mama, brat, svakinja, prijatelji in naša deca«, vseeno ali v levi ali desni politični opciji ali stranki. Tako bi bilo v DZ-ju več medsebojnega spoštovanja, sodelovanja, razumevanja različnih zornih kotov, strpnosti, konstruktivne kritike in večje odgovornosti. Vsekakor pa bi bolj prisluhnili in upoštevali ljudi, ki nimajo »moči«, morajo pa živeti s političnimi rešitvami »tistih, od zgoraj«.

Marijana Habjanič

učiteljica na občini Gornja Radgona, Grabonoš

1. Dopusta si vsekakor ne zaslužijo tisti, ki med letom ne delajo oziroma delajo slabo. Zaradi muhastega poletnega vremena pa je mnenje »gospoda od zgoraj« po vsej verjetnosti takšno, da si v letošnjem letu dopusta ne zasluži nihče.
2. Osebo me sprememba dvotarifnega sistema električne energije ne moti, saj likam takrat, ko imam čas, ko je potrebno.
3. Verjamem, da je prav pomurska regija ena najbolj zastopanih in nazadujočih v naši državi (vodimo samo po številu brezposelnih oseb), zato je še kako pomembno, da bomo v državni zbor izvolili osebe, ki bodo imele poleg zelo dobro pripravljenih predlogov oz. zahtev s praviimi obrazložitvami tudi politično preostalih poslancev v državnem zboru. Prav gotovo imamo na območju naše regije sposobne ljudi za državni zbor, vprašanje pa je, ali bodo tisti, ki bi bili zares sposobni zastopati našo regijo, sploh na kandidatni listi.

Nataša Brulc Šiftar

novinarka Radia Murski val iz Murske Sobotice

1. Na listi, ki dobesedno del leta preživljajo v »hladovini«. Da bi jih naštevati? Premalo prostora je v Peni za vsa ta imena ...
2. Nikoli se nisem ozirala na tisto »ta drago« in ono »ta poceni« energijo. Tako kot doslej bom likala, kadar bodo potreba, čas in volja ... Da bi se ozirala še na električarje?
3. Navdušena mamica Mojca iz Ljutomera, ker bo pametno končno opremljena nova porodnišnica. Kmetovalka Irena iz Puconec, ker bodo kmetje dobili denar, ki jim ga dolguje država za lanskoletno sušo. Upokojenka Slavica iz Beltince, ker bomo končno dobili avtocesto do meje z Madžarsko. Študentka Nada iz Radenec, ker bomo Pomurci dobili kakšen perspektiven visokošolski program, ki ga bo sredi financirala država. Pridelovalka vina Marjeta s Kapelskega Vrha, da bomo znali prodati odlična vina iz dežele ob Muri.

Mag. Milan Šadl

svet. župana, Moravske Toplice

1. Soboški župan, ker je odstopil v prvi polovici leta.
2. Še vedno tedaj, ko je perilo suho.
3. Glede na sestavo parlamenta sem mnenja, da sta sedanja poslanca dobro opravila svoje delo in bi lahko zastopala Pomurce tudi v naslednjem sestavu. Pri izbiri drugih kandidatov si želim, da ne bi bilo vodilo medijska prepoznavnost, ampak strokovnost. Predvsem pa naj so kandidati ustrezno izobraženi.

Matija Kuzma

podjetnik iz Odranec

1. Na dopust ne bi poslal vseh tistih, ki si med letom neupravičeno z bolniškimi dopusti kopičijo proste dneve in kar naprej počivajo. Delajo škodo sodelavcem, delodajalcem in državi. In najbolj glasni so, ko je govora o pravici do letnega dopusta.
2. Zame zanimivo vprašanje. Prav zdaj smo si uredili lastno pralnico, ker so storitve drugje predrage, za potrebe gostinskega lokala pa je veliko pranja in likanja. In v minulih dneh sem tudi po dve noči zaporedoma likal. Druge porabe elektrike novemu tarifnemu sistemu ni mogoče prilagoditi, likanje pa pač lahko.
3. Anton Tornar, sedanji črenšovski župan, ki zgledno vodi svojo občino. Napredek kraja je viden na prvi pogled. Verjamem, da bi na enak način zmogel poskrbeti tudi za razvoj Pomurja. Ivan Markoja, sedanji župan moje domače občine, ki zna prisluhniti ljudem in je dober gospodarstvenik. S podjetniškim razmišljanjem in pristopom bi znal zagnati pomursko razvojno kolo. Rudi Cipot, direktor območne enote Zavarovalnice Triglav, ker je eden redkih, ki se na glas in brezkompromisno zavzema za regijo in njen razvoj. Miran Lovrin iz Lendave, ki ga poznam predvsem kot priznanega kmetijskega cenilca in strokovnjaka. Po moje bi se znal postaviti za pomurskega kmeta in razvoj kmetijstva. Peto ime bi pustil rezervirano za nekoga iz mlajše generacije, ki ima dovolj znanja, volje in energije ter ni pokvarjen in obremenjen s preteklostjo. Prepričan sem, da imamo tudi takšne ljudi, vendar jih jaz žal ne poznam po imenu.

V prejšnjih treh mesecih smo petkrat objavili glasovnico, s katero ste lahko glasovali za svoja naj natakarka in natakario. Med natakamicami je glede na število glasov dokaj prepričljivo zmagala Marjana Vukanič iz okrepčevalnice Dom v Sebeborcih, med natakariji pa je dobil v resnejši konkurenci največ glasov Tadej Kocet iz Puba Desperado v Murski Soboti.

Zmagovalca sta Marjana Vukanič in Tadej Kocet

Na uredništvo Vestnika smo dobili glasovnice iz raznih krajev Prekmurja in Prlekije in med predlaganimi natakariji in natakamicami so bili tako tisti iz mestnih središč kakor tudi iz bolj oddaljenih krajev. Nedvomno je od tistega, ki v gostinskem lokalu gostom streže, veliko odvisno, ali bodo gostje šli prav v ta lokal in se vanj tudi vračali. Dejstvo pa je, da sta natakari in natakarka še vedno vse premalo cenjena dejavnika našega turizma in gostinstva, saj čedalje zahtevnejši gost pričakuje kakovostno in prijazno postrežbo.

Ob zmagovalcih glasovanja je bilo kar nekaj natakarij in natakarij, za katere ste glasovali že prejšnja leta, med njimi pa je tudi precej novih imen. Med natakamicami so dobile več glasov še Andreja Huber (Kuzmič, Krog), Verica Bencak (Zvezda, Murska Sobota), Urška Bagola (Ajda, Cankova), Liljana Slana (Party bar, Gornja Radgona), Nataša Kranjec (Pri Rudiju, Šalovci) in Marjana Lesjak (Pomaranča bar, Ljutomer) ter Nataša Hüll (Mencinger, Krajna). Med natakariji pa so dobili ob zmagovalcu Tadeju Kocetu večje število glasov še Oto Gaberšek (Gaberšek, Kuzma), Ivan Novak (Bar Pri Šariki, Petišovci), Goran Kološa (Marič, Sebeborci), Gorazd Bagoroš (Grill, Murska Sobota), Silvester Gomboš (Kaja, Križevci) in Miran Marič (slašičarna Tamara, Radenci).

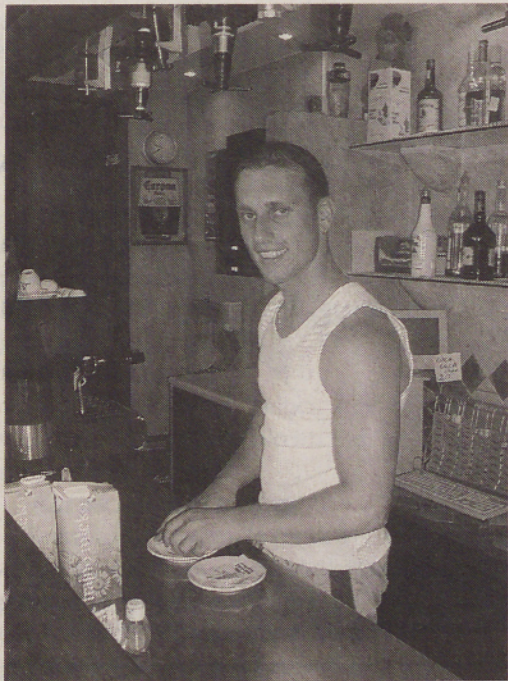
O natakarijah in natakarijih, ki so bili predlagani, smo sicer slišali precej različna mnenja obiskovalcev lokalov, glede Marjane Vukanič in Tadeja Koceta pa se večina strinja, da sta res natakarka in natakari, ki sta drugim lahko za zgled. Zmagovalcema bomo podelili priznanja in nagrade na prireditvi Gostišče osvežišče, ki bo 14. avgusta.

J. Ga.

Naj natakarka 2004 Marjana Vukanič, Okrepčevalnica Dom Sebeborci

Marjana Vukanič je prijazna in skromna natakarka, ki dela v Okrepčevalnici Dom Sebeborci že devet let, zato je bila presenečena, ko smo ji povedali, da je dobila več kot 200 glasov. Ob našem obisku ji sicer še nismo zaupali, da je postala naj natakarka 2004, ampak le, da je med tistimi, ki so dobili največ glasov. Okrepčevalnico, v kateri dela, obiskujejo zelo različni gostje, precej je tudi delavcev, ki prihajajo na malico. Lastnica lokala Gabriela Škerlak pravi, da je Marjana vedno prijazna do gostov, da jim prisluhne in se z njimi včasih tudi pogovori o njihovih težavah. Čeprav je delo zahtevno, si natakarka, ki je doma na Kukeču, prizadeva, da bi bili gostje vedno zadovoljni s postrežbo. O obiskovalcih gostišča pravi: »K nam prihajajo mnogi redni gostje, ki se tu pogovorijo z znanci, kaj spišejo in dobrega pojejo, saj smo znani tudi po dobri kuhinji. Z mnogimi smo že stari znanci in z njimi ni nikoli težav, saj večina prihaja sem zato, da so v dobri družbi prijateljev.« Da se v tem gostišču dobro najdejo, so potrdili tudi gostje pri sosednji mizi, še posebej so pohvalili vampe. Marjana se v prostem času posveča družini in gospodinjstvu, tako da ob službi za kak drug hobi nima časa oziroma se v prostočasnih aktivnostih prilagaja svojima dvema otrokoma.

Naj natakari 2004 Tadej Kocet, Pub Desperado v Murski Soboti

S Tadejem Kocetom smo se pogovarjali na njegovem delovnem mestu, kjer so mu pri odgovorih na novinarska vprašanja pomagali njegovi znanci, ki so redni gostje Puba Desperado in so bili očitno tudi med tistimi, ki so poslali glasovnice na uredništvo Vestnika. Pravijo, da Tadeja poznajo kot vedno prijaznega natakarija in prijatelja, ki se rad pogovarja in kljub napornemu delu najde vedno čas, da se pošali z gosti. Doma je v Vučji Gomili, v Pubu Desperado pa dela štiri leta, torej od takrat, ko je končal šolanje za kuharja - natakarija v Radencih in po končani vojaški obveznosti. Pravi, da ga tudi delo kuharja veseli, a vseeno raje dela kot natakari, saj je tako ves čas v družbi, z ljudmi. O poklicu natakarija pravi: »Dejansko sem že od malih nog sanjal, da bom postal natakari. Mislim, da je kakovost postrežbe zelo pomembna, pa tudi, da gostje ne čakajo na pijačo, ki so jo naročili, še posebej v teh poletnih dneh, ko je res vroče in se pridejo odžejati. Pri nas je pogosto veliko gostov in takrat je treba pohiteži z delom.«

In kot smo tudi sami opazili in gostje potrdili, je Tadej precej hiter in spreten pri svojem delu. Tudi v prostem času skrbi za kondicijo s fitnessom, ob tem pa je tudi ljubitelj avtomobilov in vožnje z njimi.

Ker samota ubija ...

... je mnogo ljudi nesrečnih in žalostnih. Socialna delavka Majda Šiftar iz Črnejevec je pred leti začutila, da bi osamljenim lahko pomagala najti primerno družbo. V okviru podjetja Zdravilni dotik, ki ga imata z možem, je razvila ženitno posredovalnico. Uspelo ji je, saj se je doslej pri njej vpisalo okrog 1400 osamljenih, trenutno pa jih partnerja išče okrog 800. Ko predstavlja svojo ženitno posredovalnico, vedno poudari, da ne sprejema ponudb poročenih, ampak le samskih, ki si iščejo družbo za občasna srečanja, razna druženja, večina, predvsem starejših, pa za resno zvezo. V Zdravilnem dotiku se oglašajo predvsem ljudje, ki imajo preveč obveznosti, to so predvsem izobraženi moški in ženske, ki so tudi dobro situirani, pa seveda tisti sramežljivi, ki jim znanjka poguma, ko je treba odpreti srce. Nikomur ne piše na čelu, da je samski, in mi smo tu zato, pravi gospa Majda, da povežemo te ljudi, jih spoznamo in opogumimo sorodne duše, da zaživijo skupaj, in dodaja: »Ko se najdejo, z njimi delim srečo. Radi me pokličejo in nedavno sem bila celo priča paru, ki se je zblizal pri nas.«

Dejavnost ženitne posredovalnice je razvejana - od izpolnitve vprašalnika, osebnih pogovorov in srečanj, objavljanja oglasov do družabnih srečanj, ki so osamljenim še posebej draga. Konec junija je bilo eno takih na simboličnem mestu - pri Muri, na Otoku ljubezni v Ižakovcih. Žal družbe željnim ta dan vreme ni bilo naklonjeno. Lilo je kot iz škafe, vendar jih je od 140 prijavljenih na srečanje vseeno prišlo več kot polovica. Gostiteljici Majdi je slabo vreme pokvarilo del programa, kljub dežju in do roba polni strugi Mure pa so dobro razpoloženi »pajali kruj«, jedli bograč, plesali in se nasmejali zanimivemu poročnemu obredu.

Tale zakon sicer ne bo veljal, čeprav so bili bela poročna obleka, poročni šopek, prstana in poročni prič, ker je šlo zgolj za popestritev druženja osamljenih. Vendar Olga in Tibor pravita, da kmalu ne bo več »hec« in da se bosta zares poročila. To naj bi bilo že septembra, ko se bodo na Otoku ljubezni spet srečali. In takrat bo Majda Šiftar iz ženitne posredovalnice Olgina prava priča.

Irma B.

Jure Z.

Stara navada je, da nevesta na koncu poročni šopek čez ramo vrže med svate, in kdor ga ujame, bo naslednje leto našel svoj par. Ta dan si je to najbolj želel Franci iz Koga (stoji za nevesto), ki se je na srečanje kljub močnemu dežju s Koga pripeljal z mopedom. Čeprav je vsak trenutek sledil nevesti in čakal, da vrže šopek, ga je zgrešil ... Ostajata pa mu priložnost v Zdravilnem dotiku in upanje, da ne bo več dolgo sam ...

Olga in Tibor iz Čentiba sta se našla v Zdravilnem dotiku. Sicer sta sodelavca v službi, vendar sta se nista zbrala dovolj poguma, da bi si odprla srce. Oba sta si želela partnerja. On se je vpisal v ženitno posredovalnico in po zmenitvi z dvema osebama to predlagal tudi sodelavki Olgi. In ko je gospa Majda povezala njuno željo, je Tiborju predlagala zmenek z Olgo, pa se ni odločil. Potem je bil pri osamljenih. Da ne bi šel sam, se je spomnil na Olgo. Povečala je sprejela, plesala sta in si odprla srce. Zdaj se imata rada in na junjskem druženju na Otoku ljubezni sta se ob šaljivem obredu Ivana Marčeta za pokušino tudi poročila.

Policijski direktor se je zaljubil kot kadet in se poročil kot 19-letnik

15

Penova nadaljevanka

Tašče o zeti & Zeti o taščah

Kako so se koroški svatje izgubili v Prekmurju

Redki so odrasli prebivalci dežele ob reki Muri, ki niso vsaj slišali za Aleksandra Jevška. In to pravzaprav niti ne preseneča, saj gre za direktorja Policijske uprave Murska Sobota, po drugi strani pa gotovo ni veliko tistih, ki vedo, da se je Sandi, kot ga večina prijateljev in znancev kliče, ženil, ko je bil star komaj 19 let. To je nekako značilno za policijskega kadeta, in sicer da se zaljubi v prvo, katero spozna, potem pa se hitro z njo tudi poroči. Naš tokratni zet je bil kadet, 3. letnik, star 18 let, ko je v nekem disku v Dravogradu, torej na svojem koroškem, spoznal brhko Prekmurko Vlasto. In iskrica ljubezni se je hitro razplamtela, težava pa je prišla, ko je moral Sandi nazaj v Tabor. Toda vsakodnevna pisma, telefonski klici ter tudi redka srečanja so Vlasto, ki je danes zaposlena v NLB – Pomurska banka, in Sandija še bolj zblížali, tako da je po letu dni, 25. 4. 1980, prišlo tudi do poroke in začetka skupnega življenja.

«Bil je to težek začetek, saj sva začela iz nič, in sta nama bila v veliko pomoč tašča in tast, pri katerih sva nekaj časa tudi živela. Ko sem se moral preseliti v Ljubljano, saj sem pogosto moral delati zunaj Murske Sobotice, je šla z mano tudi Vlasta. Tako sva kar sedem let živela po podnajemniških stanovanjih, hkrati pa sva na dvorišču njenih staršev gradila lastno gnezdo. Bilo je veliko odrekanih, toda sedaj lahko rečem, da sem zadovoljen. Vmes sem potem delal v Murski Soboti, nekaj časa v Mariboru, a ko sem pričakoval, da se bom po dveh letih vrnil v Prekmurje, je sledilo nadaljevanje kariere v Celju in šele pozneje sem prišel nazaj v Mursko Sobotico,« nam je pripovedoval Sandi, ki posebej poudarja pomen tašče Helene za njegovo življenje. Še zlasti ga veseli, da tašča vedno pripravi kosilo, popazi na hčerkico, na hišo ipd. Sandi poudarja, da sta si pač s taščo zelo blizu, tudi živita blizu, a kljub temu imata različna vhoda, v sosednjih hišah, tako da do česa hujšega niti ne more priti.

«Za to pa niti ni nobene potrebe, kajti s Sandijem nikoli ni bilo nobenih težav. Bila sem vesela, ko nam je Vlasta, sicer naša edinka, predstavila svojega fanta, in če se je ona odločila zanj, meni seveda niti na misel ni prišlo, da bi kaj oporekala. Vedno je bil priden in deloven, tako da ne morem o njem povedati niti ene kritične besedice. Tudi prav je, da se tako razumemo, kajti brez razumevanja in

soočevanja ni dobrega življenja,« nam je povedala skromna tašča Helena Lutar, ki jesen življenja, kot rečeno, preživlja v sosesčini hčerine družine. Z možem Stankom sta sicer v pokoju, a še danes veliko dela in praktično nikoli ni počitka.

Posebna zanimivost poroke mladih Korošca in Prekmurke je tudi zgodba, ki se je dogajala tisti poročni večer in noč. Svojci Sandija Jevška, ki so prišli s Koroškega v koloni avtomobilov, so uspešno prišli na dom neveste Vlaste, potem tudi na soboško občino, toda pozneje se je zapletlo. Vesela gostija je bila predvidena na turistični kmetiji Černjavič v Gradišcu, toda ko so se svatje po opravljenem poročnem obredu spravljali v avtomobile, je prišlo do »zapleta«. Korošci so se menda spet želeli peljati v koloni, in medtem ko so pripravljali svojo karavano, so se gostitelji iz Prekmurja že odpeljali proti Gradišču. A tam so potem zaman čakali nanje, kajti ženinovih sandicev ni bilo od nikoder. Morebiti so nekateri pomislili, da so se Sandijevi svojci premislili in zapustili poročno slavo še pred njegovim koncem. Toda ni bilo tako, kajti svatje s Koroške so v Murski Soboti nekoga od mimoidočih spraševali po »kmečkem turizmu«, toda brez imena. In ta nekdo jih je poslal proti Goričkemu, pravzaprav v Bokračce. Sledilo je iskanje in čakanje, ki se je končalo kljub temu, da je bilo veselo in razigrano, svatje pa so zamujeno nadomestili naslednji dan. V tem primeru je škoda, da je bil Sandi Jevšek komaj policist začetnik, kajti če bi bil na sedanji funkciji direktorja, bi mu kolegi zanesljivo hitro našli svate.

Oste B.

Slavistu Jožetu Ftičarju iz Mekinj so blizu prekmurščina, slovenščina, madžarščina

Slabe izkušnje z dobrimi ljudmi

V Mekinjah pod Kamniško-Savinjskimi Alpami živi 48 let slavist Jože Ftičar. Pred tem je živel šest let v Ljubljani. Izhaja iz Gomilice v Prekmurju. Njegova vez z rojstnim krajem je izjemna. Tja se še vedno vozi vsak mesec. Pogosto tudi dva- ali trikrat. Tudi v viharjih časih slovenske preteklosti je ohranjal pripadnost rodovni veroizpovedi in zato doživljal šikaniranja. Delal je kot lektor pri slovenskih filmih, na radiu in televiziji. Je prevajalec in velik ljubitelj prvobitne prekmurščine.

Vsiljena madžarščina

Jože Ftičar je rojen pred 74 leti. Priimek ima po ptici in ptice ima rad. Nekoč so na domačem dimniku gnezdiše storklje. In še danes je ostalo hišno ime pri Štrkovih. Štiri razrede osnovne šole je končal v Gomilici. In zatem so se štirje dečki iz vasi odpravili iskat nadaljnje znanje v soboško gimnazijo. Prekmurje so takrat zasedli Madžari. Učni in pogovorni jezik je bila madžarščina. Enajstletniki so s težavo dojemali tujo, vsiljeno govorico. Tako se je v Soboti kalil štiri leta. Po osvoboditvi so gimnazijci delali poseben izpit v slovenskem jeziku ali bolje v prekmurščini. In zatem so naredili še razredni izpit za peti razred. Državno gimnazijo v Soboti je končal leta 1949. Nedavno so pri njem v Mekinjah praznovali 55-letnico mature. Živih je še 14 nekdanjih soboških sošolk in sošolcev.

Dragoceno gradivo obležalo v predalu

Odločil se je za študij slavistike. Zanimanja za slovenščino je bilo tisto leto veliko in ni bil sprejet. Za leto dni se je zaposlil na soboškem socialnem zavarovanju. Leta 1950 je začel v Ljubljani študirati slovensko književnost, srbohrvaščino in ruščino. Med študijem je delal v rokopisnem oddelku Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani. Mentor mu je bil od začetka Prekmurec Vilko Novak. Njegovo najpomembnejše delo je bilo takrat zapisovanje prekmurskega narečja za lingvistični atlas Slovenije. Zajel je 9 vasi v dolinskem delu Prekmurja. Zaradi velike narečne sorodnosti se je lotil še govorice pri Sv. Martinu na hrvaški strani Mure. Za vsako vas je pripravil znanstveno poročilo. A se je zgodilo, da je to njegovo dragoceno gradivo obtičalo v predalih akademije.

Med študijem je še lektoriral za založbe. Diplomiral je leta 1958. Danes je eden od treh še živčih slavistov, ki so v Gomilici pognali korenine. Prvo redno zaposlitev si je našel kot lektor pri Triglav filmu. Takrat so snemali Babičeve Tri četrtine sonca. Filmske zvezde je učil pravilno govoriti slovensko. Delo je bilo zahtevno, saj je bilo veliko igralcev z juga Balkana. »S piljenjem slovenščine so bile velikanske težave,« poudarja Ftičar. Naredili so celo več 30 poskusnih posnetkov dialogov.

Miško Kranjec ni soglašal

Pisal je tudi filmske scenarije. Prvi je nastal po povesti Miška Kranjca Povest o dobrih ljudeh. Izdelek je dal v branje pisatelju Kranjcu, ki je dognal, da je v scenariju ostalo malo izvirne vsebine. Gospod Jože Ftičar mi je v zvezi s tem povedal, da je bilo v tistih časih veliko govorjenja o potrebi po sožitju dveh ideoloških svetov: socialističnega in krščanskega. In on je želel to problematiko v scenariju umetniško obdelati. A so film posneli po scenariju režiserja

Štiglic in njegovega pomočnika Andreja Hienga.

Ftičar pravi: «... Upam si trditi, da bi bil moj scenarij uspešnejši od realiziranega. Takrat je bil generalni direktor Triglav filma Branimir Tuma in je želel za ta film pritegniti celo znanega angleškega režiserja. Ta duhovno široka zasnova mu je tako ugajala, da ji je želel dati evropsko širino. Tumo so kmalu odžagali. In ta film je bil posnet s Štiglicem leto pozneje pri Viba filmu ...»

Po propadu Triglav filma se je Ftičar zaposlil pri nasledniku Viba filmu. Zelo lepe in ustvarjalne spomine ima na rojevanje filma Balada o trobenti in oblaku. Osnova je bila novela pisatelja Cirila Kosmača. Avtor je prihajal na snemanja in dajal koristne napotke. Snemali so na Jezerskem. In Ftičar ter Kosmač sta tam včasih do polnoči klesala dialoge. Na to uspešno sodelovanje ima so-govornik najlepše spomine, čeprav je sodeloval pri snemanju kakšnih deset filmov.

Nezadovoljstvo s Strici

Bil je lektor pri snemanju Prežihovih Samorastnikov, pri Hladnikovem Peščenem gradu ... Nazadnje je sodeloval pri Kranjčevih oziroma Štiglicevih Stricah. O tem pravi: «... Sodeloval sem kot lektor, a na vso nesrečo je bilo vse moje delo nekako pokopano. K delu so me pritegnili na začetku. Iz scenarija oziroma snemalne knjige sem izpisal dialoge in jih prestavil v prekmurščino. Vse dialoge za glavne vloge sem posnel na magnetofonski trak in dal na voljo igralcem za študij. Šlo je za prekmursko dolinsko izgovorjavo. A med snemanjem tega niso upoštevali. Najet je bil še lektor za delo na terenu ... Posneti dialogi so zdaj pomešani. Nekaj je soboškega, malo goriškega in delno dolinskega govora ...» meni Ftičar.

Ni omenjen kot strokovni sodelavec

Slovenskemu filmu so se začeli v tistih letih pisati težki časi. Ftičar je postal svobodni filmski umetnik. Lotil se je tudi občasnega dela pri Inštitutu za slovenski jezik. Pripravljaj je gradivo za slovar slovenskega knjižnega jezika. To je delal sedem let. Gradivo je bilo v slovarju upoštevano. Obljubljeno mu je bilo, da bo na koncu slovarja zapisan kot strokovni sodelavec, a ni. In ni zabeležen kot dialektološki svetovalec. Kot svetovalec je bil napisan le Vilko Novak.

Leta 1967 se je zaposlil kot lektor takratne Radio-televizije Ljubljana. Vmes je prevajal iz madžarščine knjige in filme. Filmskih prevodov je opravil okoli 40. Leta 1992 se je upokojil, a je še vedno prevajal iz madžarščine za potrebe Radia Slovenija. Potem je moral odnehati. Doživel je že tri infarkte. Nazadnje so mu zdravniki komaj obvarovali življenje. Zadnja leta plodno sodeluje s soboškimi Stopinjami. Poroča o novih knjigah.

Zgleden družinski dom

Jože si je med študijem v Ljubljani izbral za ljubečo življenjsko sopotnico Marico Kališnik. Poročila sta se leta 1956 in se preselila v njen rojstni Godič. Žena je končala Solo za umetno obrt v Ljubljani in bila nazadnje zaposlena v kamniški tovarni Svit kot vodja oddelka za keramiko. Zakonca sta povila 4 otroke. Najstarejši je sin Tone. Je slavist in je v Kamniku glavni na področju ljubiteljske kulture. Hči Marjanca je diplomirala iz etnologije

in slavistike in doktorirala iz etnologije. Dela na glashenonarodopisnem oddelku SAZU. Hčerka Helena je zdravnica, specializirana za pediatrijo. Veronika je končala pedagoško akademijo. Zaposlena je v osnovni šoli na Bledu. Ftičarjevi so se leta 1973 vselili v zgleden družinski dom v Mekinjah.

S staršema živi sin Tone s svojo številno družino. Ima 6 otrok. Hišo so nedavno domiselno obnovili. V njej ima tudi vsak otrok lastno sobico, večja pa jim je namenjena za skupne dejavnosti, igro, prosti čas. Življenje jim teče urejeno in zdravo, saj je mama otroška zdravnica.

S pismi razveseljeval teto

Jože Ftičar je izjemen ljubitelj domačega narečja. Korenine za to najdemo v njegovem otrostvu. Od 2. razreda osnovne šole v Gomilici in do 2. razreda gimnazije v Soboti je pisal pisma teti Scholastiki Rajh v Budimpešto. Bila je redovnica zelo strogega reda. Ni smela gledati niti skozi samostansko okno. Na mamino prigovarjanje ji je začel Jože pisati pisma v narečju. Hudomušno je pisal o vsem, kar se je dogajalo v Gomilici. Prvi del teh pisem je nedavno izšel v knjigi pri soboški založbi Stopinje z naslovom Za napršnjek vedrine.

Ni se uklonil

V času socializma je javno kazal svojo versko pripadnost. Prepričan je, da ga je ves čas spremljala njemu škodljiva karakteristika, ker se ni udeležil partiji. Negativne ocene se je nalezal med udarniškim delom. Enkrat je sodeloval pri gradnji proge Šamac-Sarajevo, dvakrat je krampal na avtoputu. V slednji akciji se je družil z dvema neupogljivima fantoma. Pogosto je bilo treba delati zunaj dogovorjenega časa, pozno v noč. In trojka je rekla komandirju, ki je bil po rodu iz Veržeja: «... Delali bomo od zore do mraka, potem gremo v barako!» In komandir je bil strog: »Nismo dosegli plana in moramo delati v noč ... Vi ne boste igrali neke uporniške elite ...» Nič ni pomagalo, četudi jih je nadrejeni skoraj kleče prosil ...

O preživetem razmišlja slavist Jože Ftičar, ko se vozi na obisk v Prekmurje. Bil je najmlajši izmed treh otrok. Sestri sta že pokojni. Na domačiji v Gomilici živi svak Jožko Sobočan. Prihodnje leto mu bo 90 let. In tam so še drugi sorodniki. Ob srečanjih se niza spomini iz preteklosti cemeštrovih družin. Sobočanovi so bili nekoč cerkveni ključarji in to delo je opravljal Jožetov oče 35 let.

Franček Štefanec

Denis
Nunn

Njegova hiša je nekoliko odmaknjena od glavne ulice v Motvarjevcih in do nje pelje opečnata potka, ki potem vodi tudi med široka polja in travnike ter v preostalo prekmursko naravo, ki jo ceni tudi Denis Nunn, ki je svoj dom na Škotskem zamenjal za domovanje v deželi ob Muri ter o življenju v naših krajih pravi: »Pri vas na Goričkem so otroci še vedno otroci, starši še vedno starši in predvsem ljudje so še vedno ljudje, ki jih sodobni svet še ni pokvaril.«

Ljudje so še vedno ljudje

Jutranje prebujanje

Njegove korenine segajo v London, v tisti del vzhodni del mesta, iz katerega menda prihajajo originalni Londončani, toda leta pred prihodom v Slovenijo je preživel na Škotskem. Več kot 15 let je bil prebivalec otoka Isle of Mull na škotskem zahodu. Tamkajšnja pokrajina je polna skalovja, po drugi strani pa spet nepreglednih zelenih površin. »Škotska narava je skoraj tako čudovita kot pri vas, toda vaše vreme je veliko boljše in to vem že od leta 2000, ko sem prvič prišel k vam,« je povedal Denis. Našo državo je sicer poznal že od prej, saj je njegovo prevozniško podjetje sodelovalo s soboško tovarno oblačil Mura. V naše kraje je takrat prišel na povabilo poslovnega partnerja, ki je želel, da mu pokaže, kaj vse se je spremenilo v Sloveniji v zadnjih letih.

»Že prvič sem stanoval v Motvarjevcih. Najlepši trenutki, ki so ostali v mojih mislih, so trenutki jutranjega prebujanja. Vstajal sem ob sedmih in okoli mene je bilo vse spokojno in mirno. Le ptiči so prepevali na bližnjih drevesih. Nikomur se ni mudilo, ljudje so bili polni topline in neizmerno prijazni, njihova vrata so bila široko odprta, bilo je čudovito za mojo dušo,« se spominja Denis.

Prva zima

Obisk je ponovil leta 2001 in nato še enkrat 2002., ko je bila z njim tudi njegova prijateljica Emma. Navdušena nad pokrajino sta se odločila, da za vedno ostaneta v

Prekmurju. V začetku ni bilo lahko. Kupila sta starejšo hišo. »Prvo zimo sva preživelas s slabim električnim napajanjem, voda je bila iz zunanjega studenca, zunaj pa je bilo več kot minus dvajset stopinj Celzija,« je razložil Denis. Danes je hiša obnovljena, tudi njena okolica je lepo urejena. Veliko postorita sama, toda včasih Denisu pomagajo tudi domačini in prijatelji iz Motvarjevca. »V začetku se je bilo težko pogovarjati, saj komunikacija zaradi različnih jezikov ni in ni stekla. Jaz namreč nisem govoril slovenščine, ko pa sem se naučil nekaj besed, sem ugotovil, da nekateri starejši ljudje v Motvarjevcih razumejo

Denis in Emma pred hišo v Motvarjevcih

samo madžarski jezik in tako od mojega znanja ni bilo koristi. Če sem se želel pogovoriti s svojim prijateljem, ki mi veliko pomaga v Motvarjevcih, sva potrebovala včasih pol ure in več, da sva na primer razvozlala, da mi želi samo preprosto povedati, da ima avto, ali kaj podobnega. Na srečo je moja prijateljica Nizozemka, tako da govori še nemščino, in v tem jeziku se tudi največkrat sporazumevava z drugimi,« smo izvedeli v Motvarjevcih. O tem, da bi se morebiti lahko nekaj jezika naučil ob gledanju ali poslušanju slovenskih televizijskih in radijskih programov, ne razmišlja, saj televizijskega sprejemnika

v Motvarjevcih nima. Tehnologije sodobnega sveta ne pogreša. Obvezen je edinomurčunalnik, saj internet za Denisa pomeni povezavo s svetom in stike z njegovimi sorodniki v Veliki Britaniji. Tudi slednji so že obiskali naše kraje in nekateri so že navdušeni izrazili željo, da bi si na Goričkem urotili vsaj počitniško hišico. Po drugi strani je Denis omogočil nekaterim slovenskim prijateljem, da so si lahko ogledali del Velike Britanije in Nizozemske, nekaj pa jih namreč še popeljati predvsem na Škotsko.

»Pogrešam morje«

»Ker sem včasih živel na otoku, je edino kar pogrešam pri vas, morje,« je odgovoril Denis na vprašanje o spominih na nekdanje življenje. Tudi na Škotskem je živel v podeželski hiši, sredi neokrnjene narave in med ljudmi, ki niso bili obremenjeni s tempom sodobnega sveta. »Nato se je vse spremenilo, materializem je prišel tudi na njegov otok in ljudje so postali drugačni,« smo še izvedeli od Denisa, ki je dejal, da se nas v prihodnosti pričakuje, da se bodo stvari in človeški odnosi na Goričkem spremenili. Ob tem ga tolaži dejstvo, da bo do takrat preteklo še kar nekaj let, ki jih bosta zadovoljno preživel s prijateljico v svoji hišici v Motvarjevcih, kjer mu je tako všeč, da ga niti ni zamikalo, da bi na veliko obiskoval še druge kraje po Sloveniji in v sosednjih državah. »Bila sva že v Ljubljani in na hrvaški obali. Veliko ljudi me tudi vpraša, ali si bom kdaj ogledal Portorč ali Bled, pa vedno odgovorim, da so ti kraji še dovolj natrpani s turisti, ki si ogledujejo cerkve in gradove. Mene pa zanima pravo življenje, ki ga kot turist ne moreš spoznati prav tako kot ne morete spoznati Slovenije, če greste samo na ogled pravega Londona, če greste samo na ogled Buckinghamske palače ali pa Big Bena ali pa na tradicionalne angleške ribe in krompirček,« je razmišljal Denis. In če se že omenil hrano, naj zapišemo, da mu je ostala najbolj v spominu kuhinja njegove mame, ki je pripravljala najboljše jedi njegovega otroštva, za našo hrano pa pravi, da je že poskusil bograč in druge dobrote prekmurske kuhinje ter da mora pohvaliti tudi kuhanje svoje prijateljice, sam pa obožuje indijsko hrano, ki je polna začimb. »Človek kar ne more verjeti, koliko sestavin in začimb za indijsko kuhinjo se dobi tudi pri vas,« je bil zadovoljen Denis.

»To je moj dom«

O svojem bivališču v Motvarjevcih Denis zdaj že s ponosom trdi: »To je moj dom.« Na Goričkem se bosta s prijateljico poskušala ustaliti in uživati življenje, čeprav bi bilo brez dela tudi dolgočasno, zato se Denis pomalem ukvarja z nepremičninskim poslom. To poletje bo skušal urediti in obnoviti še eno hišo v Motvarjevcih, po drugi strani pa se družiti tudi s tamkajšnjimi ljudmi ter uživati v lepotah, ki jih ponujata narava in mirno življenje.

Dejan Fido

Denis pogreša morje

Isle of Mull na Škotskem, kjer je Denis živel pred prihodom v Slovenijo

V enem dnevu okoli sveta

Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani, Slovenija

Hundertwasserjeva cerkev v Bärnbachu, Avstrija

Eifflov stolp v Parizu, Francija

Mavzolej Emira Gurkana v Samarkandu, Uzbekistan

Ker se prejšnji teden nismo imeli kam dati, smo se odločili, da se odpravimo na pot okoli sveta. In smo šli. Pot nas je vodila v Ljubljano, prek Pariza do New Yorka, na koncu pa smo pristali v Uzbekistanu. Bilo je nepozabno. Če želite potovati z nami, vam svetujemo, da se udobno namestite, poiščete senco, pripravite velik kozarec osvežilne pijače in se nam prepustite. Ste naredi? Torej, pojdimo!

Najprej smo se ustavili v Ljubljani, kjer smo si ogledali Narodno in univerzitetno knjižnico, ki so jo zgradili po načrtih Jožeta Plečnika. Graditi so jo začeli leta 1936. Med drugo svetovno vojno je na knjižnico strmoglavilo nemško letalo in jo precej uničilo. Po vojni so jo obnovili.

Nato smo skočili do avstrijskega Bärnbacha. Tam namreč stoji od leta 1979 ena od Hundertwasserjevih mojstrov, saj je cerkev želela imeti njega kot arhitekta obnove dotedanje cerkve v tem kraju. Nova cerkev je nenavadne oblike in značilna po svoji barvitosti. Iz Avstrije smo se podali v Pariz. Ustavili smo se pri 320 metrov visokem Eifflovem stolpu iz leta 1889. Zgrajen je iz jekla. Do leta 1930 je bil najvišja zgradba na svetu. Nato smo obvezno morali še v Veliko Britanijo, saj bi nam Britanci zamerili, če ne bi obiskali slavnega zvonika Big Ben, ki stoji poleg parlamenta. Visok je 97,5 metrov, postavili pa so ga sredi 19. stoletja.

Če smo že bili pri Britancih, smo obiskali še njihove zaveznike Američane. Le-ti se kitijo s 46 metrov visoko damo, ki ji pravijo Kip svobode. Leta 1886 so jim ga ob 100-letnici ameriške neodvisnosti podarili Francozi. Stoji v newyorškem pristanišču, obiskalo pa je že več kot 60 milijonov ljudi. Krepka dama je menda simbol ZDA kot varuha demokracije in človekovih pravic. Naslednja postaja je bila Mehika z maejsko piramido. Maji so zgradili 9-stopenjsko piramido v 5. stoletju ter ob njej doživeli kulturni in duhovni razcvet. Zanimivost piramide so štiri stopnišča z 91 stopnicami, ki ponazarjajo skupaj z vrhno ploščadjo število dni v letu.

Iz Mehike smo se odpravili v Egipt, kjer nam je ostalo v spominu 20 metrov dolgo in 57 metrov visoko levje telo s človeško glavo ali Sfinga. »Rodilo« se je leta 2500 pr. n. št., predstavlja pa sonce in kraljevo dostojanstvo. Njen »oče« je faraon Kefren. V tem delu sveta nismo mogli mimo stišča krščanske, judovske in islamske kulture. To je gora Tempelj oziroma Svetišče na skali in Zid objokovanja v Jeruzalemu. Slednji predstavlja Judom največje zavetišče. Pravijo mu tudi Božji nabiralnik. Zadnja naša postaja pred vrnitvijo v Slovenijo pa je bil mavzolej Emirja Gurkana v Samarkandu v Uzbekistanu.

In? Si lahko predstavljate, da ste v enem samem dnevu prepotovali pet celin? Za vas ne vemo, ali lahko, mi pa smo to storili in ob vsem tem še uživali. Le zelo vroče nam je bilo ...

Andrej Bedek,
Vanja Poljanec
Nataša Juhnov

Big Ben v Londonu, Velika Britanija

Kip svobode v New Yorku, ZDA

Svet v malem v Arboretumu Volčji potok

Piramida El Castillo, Mehika

Sfinga v Gizi, Egipt

Svetišče na skali in zid objokovanja v Jeruzalemu

Andrej Lampret

je gospod, ki že nekaj let ne živi v naši pokrajini. Zlasti verniki se boste hitro spomnili tega obraza – nazadnje je bil župnik v Pečarovcih, potem pa se je odselil v Slovenj Gradec. Očitno naših krajev ni čisto pozabil, saj se je v uredništvu Pena oglasil s pristrčno reportažo iz Brazilije. Na fotografiji, ki smo jo namenili uvodu v reportažo, je v družbi velike dive, izredne pevke in osebnosti Ivete Sangalo. Rojena je v notranjosti Bahie, pri sedemnajstih se je preselila v Salvador, se poročila in uspela. »Mimo varnostnikov se mi je uspelo prebiti do nje, spregovoriti z njo nekaj besed, dobiti avtogram in se fotografirati. Državna TV pa je pridno snemala. Največje uspešnice Ivete Sangalo so Perere, Festa, Astral, Penso, Sorte grande ... Rad sem jo poslušal in moram odkrito priznati, da je numero uno. In to je tudi Chiclete com Banana, ki je nastopila na istem koncertu.«

Salvador je bil ustanovljen leta 1549, bil je glavno mesto Brazilije do leta 1763. Takrat so vlado prestavili v novo prestolnico Rio de Janeiro. Nato so v šestdesetih letih zgradili novo umetno narejeno prestolnico Brasília, ki je danes vladno središče te četrte največje države na svetu. Salvador je bil kar 214 let glavno gospodarsko, trgovsko, pomorsko, politično, kulturno in versko središče te kolonialne novonastale države. Bil je največje pristanišče Atlantika z vzhoda. Treba pa je povedati, da je najpomembnejše mesto v Južni Ameriki še vedno Sao Paulo, ki je 25. januarja obhajalo 450-letnico ustanovitve. To je bil praznik vseh praznikov, vendar ga je letos pokvaril dež. Poleg številnih drugih nastopajočih je sodelovalo tudi 32 triov elektricov. Fotografiral sem se s prvo kitaro Brazilije – Chiclete.

Bajanke nosijo posodo z rožami in vodo z različnimi dišavami, nato gredo v sprejodu osebnosti, ki v tem kraju kaj pomenijo, od guvernerja do preprostih ljudi, in nato se praznovanje razživi. Nakar pride tudi, seveda brez tega ni praznika, trio elettrico. To je tovrstni ansambl, na katerem je nastopajoča skupina oz. ansambl, ki igra kar nekaj ur brez prekinitev.

Brazilcem je

Malo je mest v zgodovini, ki bi se ponašala s tako lepo in kruto zgodovino, kot je Salvador de Bahia. Lepo zaradi prečudovite arhitekture cerkva, muzejev, slikarstva in kiparstva na Pelourinhu, to je zgornjem delu mesta. Ustvarili so ga, na začetku takratni osvajalci in ustanovitelji Salvadorja. Kruti ali žalostni del zgodovine pa je seveda ta, da so sem privedli tudi 8 milijonov sužnjev, ki so jih pripeljali največ iz Angole, Konga, Mozambika in drugih afriških držav, zato je ves ta del Brazilije temnopolit. Osemdeset odstotkov temnopolitega prebivalstva živi v veliki bedi v tako imenovanih »favelas« v velikih mestih. Revščina je tudi v notranjosti in na podeželju, saj je življenje kmetov in drugih ljudi tudi polno bede.

Še malo zgodovine in gospodarstva

Brazilijo je odkril portugalski pomorščak Pedro Alvares Cabral, ki se ni izkrcal v Salvadorju, mestu Rešitelja ali Odrašenika, temveč v Porto Seguru, ki je mesto z najlepšimi plažami na svetu in s kristalno čistim morjem. To je mogoče videti ne samo v teh dveh naštetih mestih, ampak tudi v vseh drugih mestih Bahie.

Ilheus je tudi največje svetovno pristanišče za kakav na svetu, ki pa je zadnja leta zgubil svoj sloves. Vse plantaže morajo obnoviti zaradi bolezni. Pristanišče bolj kot ne sedaj sameva. Tu določajo tudi borzno ceno kakava, v notranjosti v Feira de Santani, 110 km od Salvadorja, pa je borza za govedo. Zelo znana in privlačna za domačine in tuje turiste ter popotnike je Praia do Forte s prekrasno cerkvijo in trdnjavo. Predvsem je znana po želvah. V tem delu Brazilije oz. Bahie je toliko lepota, da popotnik ob njih obstane in samo opazuje. Ob 8.500 km obale je narava ustvarila veliko pravih biserov.

Zgodovina, ki se je začela leta 1500 s Cabralom, se je nadaljevala z znanim pomorščakom Amerigom Vispuccijem, ki se je 1. novembra leta 1501 izkrcal v Salvadorju in zaliv poimenoval po tem datumu Todos os Santos – vsi sveti. Viri tudi povedo, da je mesto začel ustanavljati Diogo Alvares, ki je bil odposlanec portugalskega kralja Janeza III. Ta kralj je imenoval tudi prvega guvernerja Thoma de Souza, ki je v zgodovini Brazilije prvi guverner in general. Souza je bil guverner do leta 1553 in se je nato vrnil v Lizbono, zamenjal pa ga je guverner in general D. Duarte da Costa.

Prvi škof Brazilije, ustoličen leta 1556, je bil D. Pedro Fernandes Sordinho. Kipa obeh velikih mož stojita na starem Pelourinhu, nedaleč drug od drugega.

Mesto se je nato hitro razvijalo in takratnemu gospodarstvu je primanjkovalo delovne sile. Prvotni prebivalci Indijanci niso bili zmožni delati na plantažah sladkorja in bombaža od zore do mraka. Upirali so se. In tukaj se začne takratna tragedija suženjstva, uvožene delovne sile iz Afrike, v 16. stoletju.

Sužnje so vozili predvsem iz Angole, Konga, Mozambika in od drugod. To je bil največji svetovni trg sužnjev. Danes je tukaj slaven turistični butik Mercado Modelo do Pelourinha, trg s prekrasno arhitekturo: s številnimi cerkvami, od katerih je najbolj čudovita baročna cerkev, samostan in muzej Sao Francisco – sv. Frančiška, Basílica da Se, imenovana Catedral Basílica – stolna cerkev, muzej, cerkev in samostan karmeličanov, cerkev karmelske Matere Božje, cerkev sv. Dominika in še bi lahko naštevali. Nekatero cerkev so zelo slabo vzdrževane, na srečo pa so jih že začeli obnavljati. Tu so bili zastopani vsi redovi cerkve, ki so takrat kaj veljali v razdalji slabega kilometra. Tukaj so vladna palača, mestni muzej in skoraj vse ustanove, ki jih mesto potrebuje. Ta del mesta najbolj obiskujejo domačini in tujci. Z eno besedo: tu je kaj videti. Že portugalski kralj Janez VI. je ustanovil šolo za medicino in potem je tu nastala prva medicinska fakulteta v Braziliji. Zgradba je v slabem stanju in so jo na srečo začeli obnavljati, tako da bo lahko spet rabila svojemu namenu. Stavba je izjemna.

Leta 1583 je imel Salvador dva parka, tri ceste in okoli 1600 prebivalcev. Rastoče bogastvo mesta pa je pritegnilo pozornost tujcev, predvsem Nizozemcev in Francozov. Mesto so večkrat napadali tuji osvajalci, napadi so se vrstili v XVI. in začetku XVII. stoletja. Ko pa sta se leta 1580 združila dela kraljestva Portugalske in Španije, so se začeli prepri med Evropo in novo Brazilijo. Leta 1624 so prišli v Salvador Nizozemci, ki so delali velik nered. Hoteli so zasedeti mesto, vendar so jih Španci leta 1625 izgnali s 40 ladjami na sever. Ta država se imenuje Pernambuco z glavnim mestom Recife, od koder je doma tudi znani nogometaš Rivaldo. Salvador je bil do XVIII. stoletja glavno središče Brazilije.

Najpomembnejši praznik v Salvadorju je Nossa Senhor do Bonfin, ki se začne z devetdnevnimi slavnimi mašami in procesijami, nato je ognjemel seveda glasba, ki je Brazilcem v krvi, zlasti v tem delu Brazilije, ki se močno razlikuje od preostalega. Tu se je treba ustaviti. Cerkev ni zavirala močnejših verovanj, ki so ga prinesli s seboj sužnji, temveč je dopustila, da ga izvajajo še danes. Kdo ne verjame, naj se sam prepriča.

2. februarja je praznik na morju Rio Vermelho imenujejo ga Iemanjá - Festa de Iemanjá - Festa das Águas - Rdeča reka. Častijo boginjo Iemanjá. Ta praznik naj bi prišel iz Angole. Prinesli so ga seveda sužnji. Boginja naj bi jih spremljala na poti v kruto suženjstvo po morju, zato še danes z ločnimi odplujejo na morje in ji darujejo cvetje in dišave.

Kaj pa standard?

Najnižja plača je 70 dolarjev oz. 240 BS, ki jo bodo sedaj zvišali za malo manj kot 3 dolarje. Policist zasluži 180 dolarjev, medtem ko pilot, ki škropi na posestvu, 4000 dolarjev. In seveda na delovni ljudje, poslanci, različno – od 15.000 dolarjev naprej. Neki nekdanji poslanec, ki je v pokoju, ima 32.000 dolarjev pokojnine. Govori pa se, da ima še enkrat več.

Zakaj? Ker je bila takrat (pred šestimi leti) domača valuta real v razmerju proti dolarju 0,80. Se pravi 0,80 reala za 1 dolar. Tudi družine so različne, revni imajo veliko otrok (8-10), srednji sloj in bogati pa komaj 2 otroke.

Treba je poudariti, da črna prebivalstva živi v bedi in je zelo zapostavljeno. So pa razlike od države do države. V Arcaju-Sergipe nisem videl v mestu nobene tako imenovane favele. Zelo razvita država je Santa Catarina, njeno prebivalstvo je večinoma nemške in italijanske narodnosti.

glasba v krvi

Tako so črnici prinesli capoeira – ples, ki so ga plesali sužnji in ga je na Pelourinhu vedno mogoče videti, saj se povsod najde kakšna skupina, ki ga pleše. Če leš pa si ga je ogledati, če ga zapleše kakšna profesionalna skupina. Sam sem videl najlepšega v Casquinhi di Siri, to je restavracija z odličnim prostorom, gabo in hrano.

Poreklo capoeire je težko določiti in razložiti. Prišla naj bi iz Angole, Konga ali Mozambika. To so hitri zviti gibi in premiki, ki jih spremljajo glasba, petje in ritual borilne veščine. Pobegli sužnji in lovci na glave so drug drugemu postavljali zasede v visoki travi in zato naj bi capoeira pomenila vrsto bojevanja v visoki travi. Razlog je seveda več. V portugalsčini pomeni capoeira piščančji kurnik, ker naj bi sužnji v kasi, imenovanih capoeira, prodajali piščance.

Najboljši trio eletrico, tako pravijo prebivalci Salvadorja, je prav gotovo Chiclete com Banana in ga v svetovni glasbi strokovnjaki primerjajo z Rodom Stewardom, Paulom McCartneyem in Eltonom Johnom. Njegov najboljši CD se je prodal v nakladi 8 milijonov. Chicletijev največji hit je sedaj Rumba de Santa Clara (Mujeje), saj ko sem ga poslušal, so ga zaplesale tudi redovne sestre. Treba je povedati, da se med sveto mašo v Bahii med temnopoltim prebivalstvom tudi pleše.

Najpomembnejši pa je seveda karneval. V Salvadorju ima prav poseben pomen. To je največji praznik na ulici na tem planetu. Pri nas ljudje poznajo predvsem karneval v Rio, ki je karneval za turiste, ki pridejo tja, oz. za gledalce, medtem ko je karneval v Salvadorju za ljudi. Vsi pravijo, da je karneval v Salvadorju boljši od onega v Rio. Zbero se ob prirejenih tovarnjakih, posebej narejenih samo za karneval, in na tribunah, ki se imenujejo camarote. Navadno se na karnevalu zbere okoli tri milijone ljudi. Samo turistov je bilo letos 400.000, mesto Salvador pa ima 3 milijone prebivalcev. Za varnost skrbi okoli 30.000 policistov, slavlje pa traja šest dni. Ljudje vse leto živijo za karneval, pripravljajo se in ga pričakujejo. Sprevod se valji v razdalji 10 km od Pelourinha, starega dela mesta, prek Campa Grande do Odine. Posamezne skupine pa nastopajo po vsej Braziliji, tako da tudi tisti, ki ne morejo priti v Salvador, lahko doživljajo te dogodke v bližini svojih krajev, če le imajo več kot 100.000 prebivalcev. Tudi prijatelji reda niso z ničemer obremenjeni.

Cerkev je tukaj zelo prisotna in priljubljena. Salvador naj bi imel toliko cerkva, kot je dni v letu, saj naj bi imel 180 rimskokatoliških cerkva in tudi drugih verskih skupnosti je veliko. Poleg rimskokatoliške je tukaj najbolj močna protestantska cerkev. Bolje bi se temu reklo, da je to neka »sekte« Igreja universal de regno de Deus, ki pa ima zelo veliko moč. Trenutno je sedaj bolj na slabem glasu, ker je eden

od škofov, ki je hkrati tudi zvezni poslanec, vpleten v nečiste posle. V vseh velikih mestih ima omenjena cerkev velika svetišča, ki jih imenujejo Templo da Fe. Posnetek je z maše z nadškofom Felicio v Bajeju in nekdanjim pomožnim škofom v Salvadorju.

Cerkev se je po Kristusovem zgledu srečala z ubogimi in zanje veliko naredi. Najpomembnejši vidik Cerkve in njenega dela se tukaj kaže v odnosu do ubogih, s katerim je najbolj dosledno posnemala Kristusa. Kristus sam ni prišel k »zdravim«, ampak k »bolnim« udom družbe. Cerkev, ki želi aktivno služiti Bogu, je spoznala, da bo to najbolj uresničila, če bo pomagala bližnjim, ki so doživljali podobne stiske kot zavrženi ljudje v Kristusovem času. S svojim načelom delovanja je naredila preskok od Cerkve za uboge k Cerkvi ubogih. Cerkev je dokazala, da lahko ljudje s skromnimi odpovedmi in s prostovoljnimi darovi pomagajo mnogim trpečim in zapuščenim. Pomembno pri pomoči ubogim je prav gotovo ustvariti za ljudi na robu družbe razmere, v katerih bodo lahko našli svojo identiteto in ustrezno mesto. Družba, ki izključuje katerega koli člana, ni več prava človeška družba, saj bi morala biti vsaka družba v službi človeka na sploh. Posebej to velja za Cerkev. Seveda so v Cerkvi tudi problemi. Naj omenim primer škofa Giolia Felicia, ki je bil zelo priljubljen in prestavljen iz Salvadorja v Baje v državo Rio Grande do Sul na meji z Urugvajem. Verniki s tem niso bili zadovoljni. Bil je črnc med črnimi. Sedaj delujoča škofa pa sta bela.

Cerkve ne moremo deliti (lahko ločimo) na hierarhijo in »vernike«. Cerkev je bila od začetka Cerkev ubogih. Zaradi socialnih poudarkov je prišlo pred leti do tako imenovane **TEOLOGIJE OSVOBODITVE**, ki ni gola teorija, ampak ima začetke ravno v konkretnem, praktičnem angažiranju Cerkve in vseh ljudi dobre volje za vsestransko osvoboditev človeka. Cerkev se poraja. Oblikujejo se majhne skupine, imenovane **TEMELJNE SKUPINE** ali **TEMELJNA OBČESTVA**. Cerkev je tako postala Cerkev ubogih, ki se zavedajo svojih pravic do svobodnega in človeka vrednega življenja. Ker sem ob koncu osemdesetih leti tudi sam veliko študiral teologijo osvoboditve, mi je sedaj še veliko bolj domača in tudi naslovni gospod škof Vekoslav Grmič, ki je veliko govoril o tej teologiji pri nas, bi bil verjetno presenečen nad premiki v Južni Ameriki.

Cerkev tu živi in dela in nihče ne vidi v njej kakšnega sovražnika. Tukaj se očitno vidi, da opravlja tisto poslanstvo, za katerega je poklicana.

V glasbi tega bogatega območja so vidni še Timbalada in njen pevec Nina in Araketu s pevcem Tetajim. To so najboljše skupine že kar nekaj let. Treba je povedati, da najboljša glasba, seveda je za samba, izvira prav iz Salvadorja oz. Bahie. Sledi Gilberto Gil, pevec, hkrati pa sedanjí minister za kulturo, ki je črnc. Sedanjí predsednik Lula se je zelo potrudil, da so ga kot temnopoltega sprejeli v vlado. Potem so znani še Luciano & Zeze Di Camargo in Braga Boys, znan kot Bomba, nova mlada zvezda Clavdinha pri skupini Babano novo, Daniela Mercury, Margaret Meneses, E o Banda Eva, Harmonia do samba, Patchanka in še in še. Velik zvezdnik je tudi jezuitski pater Marcelo Rossi, ki ne zaostaja daleč za drugimi. Slišati in videti ga je na vseh radijih in televizijah, saj se pri njegovih mašah v Sao Paulo ali kje drugje zbere tudi po milijon ljudi. In tu je še diva Ivete Sangalo, lokalna zvezda med nastopom.

kak ge?

Penova
akcija

Je še tū što bole bole žeden,

2. »Ti si pa optimistična. Ge san tūj žeden.«

Na razbeljenem soncu sta se s pivom hladila dolgočasna prijatelja. Staša je prva pograbila velik kozarec prepotrebne tekočine. Čudno sta se spogledala, a vseeno nista mogla reči ne preznojenima dekletoma. Kaj pa je nekaj stotakov v družbi tako prijetnih deklet?!

Vsak pes te ugrizne, če ga zmotiš med jedjo. Obiskovalci letošnjega festivala Te MIKK-a pa so se izkazali za izredno radodarne. Kako bi reagirali vi, če bi si nekdo sam postregel z vašo hrano in pijačo?

Počitnice, sproščeno razpoloženje, sonce, glasba, druženje ...

Poletje očitno res dobro vpliva na ljudi. Kar naenkrat so vsi prijazni, radodarni in zgovorni. Kako drugačen bi bil svet, ko bi bilo vse leto poletje.

Potrudimo se in obdržimo sončka v sebi tudi takrat, ko bo odpadlo listje in bo ulice pobelil sneg. Delimo stvari in tudi drugi bodo svoje delili z nami!

1. »Ge bi zaj mogo čudno gledati, geli?«

Maja je bila lačna, zato se je zelo razveselila ocvrtega zrezka z žemljo, ki je počival na mizi pred še bolj sestradanim fantom. Prav nič se ni razjezil, čeprav se je že 500 metrov prej slišalo, kako mu kruli v želodcu. Očitno ve, da je v življenju stvari treba deliti. Pohvalno!

3. »Čudna organizacija, da imata vse zastonj. Zakaj pa potem nimata bonov za hrano?«

Ekipa pred šotorom je bila zelo dobro založena. Salama sir, paradižnik, kruh in hladna pijača - videti je bilo je, kot da imajo dovolj zalog še za dvoje lačnih ust. Sklucavali sva se na press kartico, ki jo je imela Staša, in zatrjevali, da imata organizirano brezplačno hrano in pijačo, kjerkoli se pojaviva. Najprej je dolgočasec čudno pogledal, nato pa je šel v šotor, v katerem je imel še nekaj hrane. Na plano je prinesel izvrstno lepinjo, jo narezal na manjše kose in namizno jo serviral na krožniku. Tako sva spoznali, da danes res ne bova ostali lačni.

4. »Cheese ...«

Senca je bila tista, ki naju je privabila k naslednjemu šotoru. Fantje, ki so si podajali frizbi, so naju ob našem prihodu hitro obstopili in si naju z zanimanjem ogledovali, eden pa je na plano potegnil celo svoj fotoaparatus. Tudi pijačo sva dobili, meni pa se kar ni dalo vstati in zapustiti radodarnih fantov. Ko pa je v senci tako prijetno ...

5. »Te me poišči, ka plačaš pijačo.«

Mladi moramo držati skupaj. V dobrem in slabem. Mogoče sva bili videti že tako izžeti, da sva se razstili tudi dekletoma, ki sva ju zmotili med klepetom. Ostali sta brez besed, ko sem »napadla« njuno pijačo. Po prvem požirku sicer še ni bilo godrnjanja, ko pa nisem prenehala s pitjem, sem opazila oster pogled dekletin, ki brani svojo lastnino. Ko sva dejali, da je vse le del strne kamere in da bom pozneje »častila« pijačo, so je kmalu nasmejale!

Natalija Juhnov

Staša Pavlovič
& Maja Prettner

Andrej Perhavec:

»Starši želijo, da otrok takoj splava«

Šestletniki se navajajo na vodo, sedemletniki splavajo

V Murski Soboti na kopališču potekajo plavalni tečaji že več kot trideset let. Vsako leto se v času poletnih počitnic zvrsti od štiristo do petsto otrok, ki se učijo plavalne tehnike. Povprečno se tedenskega tečaja udeležijo sedemdeset, rekordno pa je bilo na tečaju sto štirideset otrok. Zaradi slabega vremena je letos nekoliko manj otrok. Vendar jih ob hladnejših in deževnih dnevih učitelji in starši vozijo v Radence, saj je v Radinu več pokritih bazenov, ki so primerni za učenje plavanja. O pomenu plavanja ter tudi o tem, zakaj je danes manj plavalcev, je spregovoril Andrej Perhavec, ki že 29 let na plavalnem tečaju uči plavanja in je učitelj z najdaljšim stažem.

vode ven, delamo različne vaje pod vodo in nad vodo, učimo se gledanja pod vodo, izdihovanja v vodi, najprej pa se naučimo plavati žabico.

Koliko stari otroci prihajajo na tečaj?

»Več kot polovica otrok na tečaju je starih od 5 do 6 let. Starostna meja v zadnjih letih močno upada. Še pred 15, 20 leti je bila povprečna starost otrok devet, deset let. Vsako leto pa so mlajši, povprečna starost danes je od pet do sedem let. Ne priporočamo, da bi hodili mlajši od 5 let, ker mlajši otroci še niso sposobni dojeti niti enostavnih plavalnih gibov. Koristno pa je, da mlajše otroke prilagajamo na vodo. Naučijo se popotiti, drsenja na vodi, s tem se

pa pri nas v Prekmurju, problematična. Bila je narejena raziskava, ki je pokazala, da 50 odstotkov ljudi, starejših od 25 let, ne zna plavati. Pri nas so rezultati še slabši. Pred leti je potekala akcija Naučimo se plavati, takrat je država financirala tečaj za starejše, ampak v petih letih sta prišla le dva.

To ne pomeni, da vsi znajo plavati, ampak...

»Seveda ne. V raziskavah so priznali, da se starejši neplavalci niso odzvali prav zaradi sramu. Prav želeli bi si, da bi prišli tudi starejši, ki še ne znajo plavati.

Kako je dandanes z mladino?

»V petem razredu imamo obvezno preverjanje, ali znajo plavati. Podatke zbira Zavod za šport

Podjetja pa imajo na morju prav tako vedno manj hišic, plavanje pa je vendarle velikega pomena in je del splošne izobrazbe.

Plavalna pismenost pada. Skoraj vsak drugi otrok ne zna plavati

Andrej Perhavec, 29 let učitelj plavanja: »Vsako leto so otroci, ki prvič pridejo na plavalni tečaj, mlajši, povprečna starost je danes od pet do sedem let, pred leti pa je bila devet, deset let. Po drugi strani pa plavalna pismenost pri nas upada.«

Tudi v srednjih šolah Zavod za šport sofinancira tečaj za neplavalce, pa je udeležba slaba.

In kaj se lahko naredi, da se dvigne plavalna pismenost?

David Grilec, 9 let, iz Murske Sobotice: »Na plavalnem tečaju sem že sedmo leto in letos sem dobil zlatega delfinčka. Da dobiš zlatega, moraš plavati 50 metrov hrbtno, 50 metrov žabice in 50 metrov kravla. In to mi je uspelo. Dobro je na tečaju, saj se s prijatelji igramo in se lahko naučimo dobro plavati.«

Komu je namenjen tečaj?

»Namenjen je vsem, ki bi se radi naučili plavati. Učenje plavanja je proces, na to opozarjamo starše. Mogoče pridejo s prevelikim pričakovanjem. Radi bi, da bi njihov otrok splaval v enem tednu, vendar to ne gre. Plavanje vsebuje zapletene motorične informacije za pet ali šest, tudi sedem letnega otroka. To je proces, ki traja več let. Mi želimo otroka pravilno naučiti plavati, in sicer iz

Sinja Milošević, 7 let, iz Murske Sobotice: »Jaz sem bila že večkrat na tečaju, morskega konjička sem že dobila in sem se naučila plavati. Včasih mi je bilo neprijetno iti v vodo, ker mi je bila premrzla. Sedaj pa sem se navadila. Na plavalnem tečaju je lepo, še najlepše pa, ko jemo lučke. Ampak tudi plavati je lepo.«

začnejo učiti plavati. Po končanem plavalnem tečaju so ti otroci še neplavalci. Starejši, motorično sposobnejši otroci se lahko na enem tečaju naučijo plavati. Otroke, ki so več let zaporedoma na tečaju, pa približno pri starosti 10 let naučimo dobro in lepo plavati osnovne stile plavanja.

Kako je s plavalnimi izkušnjami pri nas?

»Podatki kažejo, da je plavalna pismenost v Sloveniji, predvsem

Mirjam Jug, 6 let, iz Korovca: »Na tečaju sem že bila in sem se naučila plavati. Znam plavati žabico in znam drseti po vodi. Rada bi dobila morskega konjička, to pa pomeni, da znaš v vodi drseti in si upaš 'potunkati' glavico. V začetku me je bilo malo strah vode, zdaj pa ne več. In glavico si tudi upam 'potunkati'.

iz Ljubljane. Še pred tremi leti se je plavalna pismenost izboljševala, v zadnjem času pa podatki kažejo, da je začela upadati. Naj omenim, da smo na osnovni šoli I v Murski Soboti že prišli do tega, da je bilo pet do deset otrok v četrtem razredu neplavalcev, preden smo šli v šolo v naravi. Sedaj se je ta številka povzpela na 40 do 50 odstotkov (v šolo v naravi gredo v tretjem razredu). Razlogi so gotovo tudi v tem, da si zaradi slabega gospodarskega stanja ne morejo privoščiti toliko kopanja in da bi šli na morje.

Tajda Kolarič, 10 let, iz Odranec: »Letos sem drugič na plavalnem tečaju. Ponavljali smo žabico, naučila pa sem se plavati tudi kravl. Dobila sem srebrnega delfinčka, zanj pa sem morala preplavati 50 metrov kravla. Mogoče bom prihodnje leto že dobila zlatega. Igramo odbojko, učimo se plavati in se zabavamo. Spoznavam tudi nove prijatelje. Na morju me je malo bolj strah vode, v bazenu pa ne.«

»Država daje velik pomen opismenjevanju otrok pri plavanju. V prvi triadi devetletke plača 20-urni tečaj plavanja, ki ga izvajajo šole. Ta tečaj je za učence obvezen, država plača tudi vstopnino in prevoz na plavanje. V okviru šol pa se dodatno plača tečaj tistim učencem, ki se še niso naučili plavati. Odziv je zelo slab. Lani, na primer, je bilo na predmetni stopnji 25 neplavalcev, napisali smo jim vabila in jih povabili na brezplačni plavalni tečaj. Odzvala sta se dva učenca.

Jan Roš, 11 let, iz Černelaveca: »Na plavalnem tečaju sem petič. Letos sem se naučil plavati kravl in še boljše žabico. Plavati sem začel pri štirih letih, naučil pa me je oti. Potem pa sem šel še na tečaj. Vode se prav nič ne bojim. S prijatelji se srečamo, učimo se plavati, tudi igramo se. Dobro se imamo. Enim je voda mrzla, meni pa ni. Jaz skočim v vodo, hitro zaplavam in se takoj ogrejem. Najraje plavam kravl. Letos sem si na tečaju priplaval zlatega delfinčka.«

»V tem letu bomo poskušali starše še bolj animirati, da otroke pošljejo na plavalne tečaje, ker se ljudje, ki otrok ne pošiljajo na plavalni tečaj, ne zavedajo, kako pomembno je plavanje. Tega, da ne znajo plavati, se lahko mladi zavedo šele tedaj, ko kot fant in dekle prideta na kopališče ali na morje, pa si eden ne upa v vodo, ker ga je sram priznati, da ne zna plavati. Ampak seveda so tudi resnejši razlogi.«

A. Nana Rituper Rodež

Vsakemu otroku posebej postavimo cilj

Anita Horvat, absolventka na Fakulteti za šport v Ljubljani:

»Na plavalni tečaj so prijavljeni otroci različnih starosti in znanja, ki jih potem razvrstimo po skupinah. Tako sem imela na primer mešano skupino, štiriletnike, petletnike in sedemletnike. Nekateri so neplavalci, nekateri pa že znajo plavati. Učitelji se prilagodimo otrokom in za vsakega posebej postavimo cilje. Pri otrocih, starih med štiri in šest let, je poudarek na privajanju na vodo, da se potaplja, da potaplja glavo v vodo, da zna izdihovati, ne pa toliko na tehniki plavanja. Vendar otrok do 6. leta še ne more sprejemati toliko zahtevnih informacij. Sedemletni pa morajo že splavati. Dobro je, da dajo starši otroka čim prej učiti plavanja, vendar si starši velikokrat preveč želijo, da bi otrok takoj splaval.

Razlika, ali ga učijo starši ali učitelji, je v tem, da starši otroka prevečkrat silijo v vodo in da pri učenju ponavadi premalo uporabljajo igrice. Otrok se mora sam odločiti, se sprostiti in poskušati iti v vodo. Če ga prisilijo, bo težko spet šel v vodo. Slišala sem tudi, da kakšen svojega otroka kar vrže v vodo.

Letos je bilo malo slabše vreme, vendar se je sedaj izboljšalo in otroci so rajši v vodi, ker jih ni več tako mrzlo. S tistimi otroki, ki bolj ubogajo navodila, je lažje delati, z drugimi pa se je treba malo več ukvarjati. Pri tem delu z otroki sem dobila veliko izkušenj in verjamem, da mi bo to pri nadaljnjem delu precej koristilo.

Franc Podlesek, olimpijec

Zgodba z naslovnice

To je on

Po horoskopu sem rak, rojen 13. julija 1962. V osnovni šoli sem se ukvarjal z gimnastiko in odbojko. Ker sem živahne narave, sem kornaj čakal uro telesne vzgoje, da sem porabil odvečno energijo. Pri telovadbi smo imeli poudarek na akrobatiki in gimnastiki, kar mi je kasneje zelo koristilo pri treniranju rokoborbe. Pri tem športu moraš imeti razvite motorične sposobnosti, kot so moč, hitrost in vzdržljivost. Aktiven pa sem bil tudi na kulturnem področju, saj sem bil član pevskega zbora in folklornega društva.

Po osnovni šoli sem obiskoval gimnazijo. V drugem letniku sem začel aktivno trenirati najstarejšo olimpijsko panogo – rokoborbo, ki jo občasno treniram še danes.

S trdim delom so prišli prvi rezultati – najprej v republiškem merilu, kasneje pa še v državnem in mednarodnem. Štiri leta sem bil član tedanje jugoslovanske reprezentance, s katero sem osvojil številna mednarodna odličja. Večkrat sem bil državni prvak v kategoriji do 74 kilogramov, leta 1987 pa sem osvojil zlato medaljo na

mediteranskih igrah v Striji. Naslednje leto sem st z dobrimi rezultati izbral mesto v olimpijski reprezentanci in udeležil olimpijskih iger v Seulu ter dosegel osmo mesto.

Prav s tem vrhunskim tekmovanjem sem končal reprezentančne nastope za Jugoslavijo, ki je bila takrat še pred razpadom. Športno pot sem nadaljeval v Švici, kjer sem staknil hudo poškodbo kolena. Tako sem tudi plačal ceno vrhunskega športa, ki me je za eno leto oddaljila od tekmovalnega športa. Športno pot sem nadaljeval v Nemčiji, tekmoval šest sezon, se vrnil domov in se vključil v slovensko reprezentanco.

Letos je olimpijsko leto. Večkrat se spomnim, kako je bilo leta 1988 v Seulu, kjer smo najboljši športniki sveta tvorili veliko olimpijsko družino. Z besedami se teh občutkov ne da opisati, ampak jih moraš doživeti.

Na svoji športni poti sem spoznal mnogo ljudi, različne navade in kulture. Če bi se še enkrat rodil, bi ubral enako pot.

Zgodbe

Ki jih piše
Žirljenja

Da življenje ni premočrtno, je Milorad Vidovič ugotovil že zelo zgodaj. Kot petnajstletni fant se je odločil, da zapusti rodno Bosno in pride v Slovenijo po znanje. Kljub ali pa prav zaradi revščine, ki jih je pestila doma, se je odločil, da bo njegovo življenje drugačno – bogatejše v vseh pogledih. Bosanec po duši in tamovec po izkušnjah je uspel. Vsrkano znanje in bogate izkušnje je ves čas nesebično delil mlajši generaciji in tudi danes, čeprav bi lahko užival zasluženi pokoj, mu delovna žilica ne da miru.

33 let v Soboti

»Prav danes je triinšdeset let, odkar sem prišel v Prekmurje,« pripoveduje. »To je točno pol mojega življenja, ki se je zasukalo tako, kot se je. Ni mi žal. Po prva znanja sem prišel v Maribor, v Tamovo industrijsko šolo. To je bila takrat najvišja industrijska šola v severovzhodni Sloveniji, ki je

trajala tri leta. Za vpis so bili potrebni celo sprejemni izpiti. Uspešno sem končal šolanje in se že tisti trenutek srečal s prvimi težavami, takrat morda tudi krivico. Prav po maturi so namreč ustanovili štiriletno šolo, kjer sem moral začeti od začetka, saj mi dotedanje izobrazbe niso priznali. Pa nič zato, sem se trmasto tolažil, bom že preživel. Pri skoraj dvajsetih sem bil najstarejši dijak, redno vpisan in z redno zaposlitvijo.«

Milorad je bil velik revež, od doma pomoči ni bilo, zato je delal kot ključavničar. Za sebe in svoje v Bosni. Pravi, da se je rad »boksar z mašinami«, spoznaval njihovo srce in ga skušal izboljšati.

Ravnatelj ali prisilni upravitelj?

Rad pohvali slovenske učitelje in trdo »Tamovo šolo«. Njej pripisuje industrijsko miselnost, spoštovanje do dela in delavcev ter do imetja. Rad se pošali, da tega prav gotovo ni prinesel iz Bosne. Uka želja je bila velika, zato se je vpisal na višjo tehniško šolo, spet ob redni zaposlitvi. »Po šestih letih

Rad je »boksar z

ključavničarskega dela in končani višji šoli so me zaprosili, da bi na šoli poučeval. Seveda sem ponudbo sprejel, saj je bila to zame velika čast. Do odhoda v vojsko sem učil matematiko in vse predmete, ki so z njo povezani. Trudil sem se, da bi bil dober učitelj, tak, ki ga učenci spoštujejo. Očitno so to ugotavljali tudi inšpektorji, zato so me poslali v Mursko Sobotu na tedanje poklicno šolo – za ravnatelja oziroma prisilnega upravitelja.«

Slednje pri trmastem Bosancu in izkušenem tamovcu ni prišlo v poštev. Čeprav je zelo hitro spoznal, da so tu res veliki problemi, se ni predal. Reševal jih je ob pomoči dobrih sodelavcev in veliko delal pri razvoju šole in njenih programov. Za nagrado je kmalu dobil še eno ravnanje na šoli za blagovni promet. Vmes, spet ob delu, je končal VEKŠ in kasneje tudi magisterij iz pedagogike.

7000 spričeval

Milorad Vidovič pravi, da je šola živ organizem s številnimi problemi, ki se morajo sproti reševati. Kot izkušenega pedagoga in ekonomista so ga imenovali za predsednika gradbenega odbora izgradnje Centra poklicnih šol. »Ni bilo lahko, vendar je bil naš dežnik za močnejši od vsega. Sodelavci sami smo zbrali denar za idejne projekte, z veliko trme in potrpežljivosti smo v Ljubljani izposlovali več kot 50 odstotkov nepovratnih sredstev. Kmalu je bila zgrajena prva faza šole, nato tudi druga. Centru poklicnih šol se je pridružila gimnazija in njo tudi številne težave. Sprevidel sem, da jih bom težko obvladoval, zato sem po štirih letih dal odpoved. Saj je bilo mojih podpisov na spričevalih dovolj, kajne.«

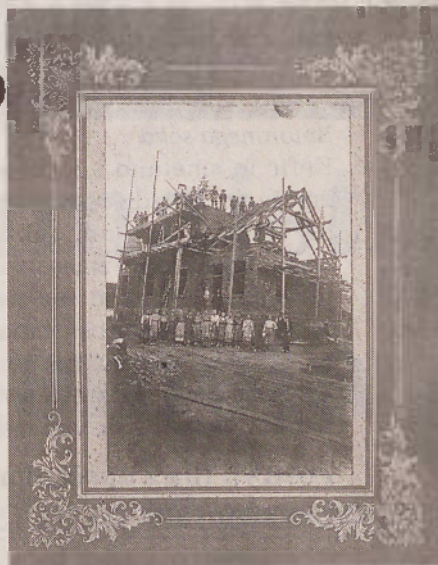
Mlad ključavničar v Tamovi delavnici pred 45 leti

Kdo pa so ti mladi fantje?

Pred Vlajevno vilo

Danes je v Vlajevi vili v Predanovcih gostilna v lasti družine Toma Hblerja, ki je kupil vso domačijo nekoč elitne veleposestniške družine. Današnje ime za zgradbo, zgrajeno leta 1922, je vila Viktorija, to pa iz dveh razlogov: izraz viktorija izhaja iz rimske besede viktorium in pomeni zmago. Drugi pomen tega imena je simboličen, saj je bilo v rodbini Vlajevih precej moških članov z imenom Viktor.

Na mestu, kjer danes stoji vila Viktorija, je konec 19. stoletja gostilna v lasti Viktorjevega pradedna Istvana Vlaja, ki se je poročil z Ano Kuhar iz Puconec. Istvan je imel še tri brate, ki so vsi uspeli kot gostilničarji, eden v Predanovcih, drugi dva pa v okolici. Istvan je imel edinega sina Franca, rojenega leta 1883, ki se je poročil z Ano Gorčan iz Puconec. Leta 1906 se jima je rodil edini otrok Viktor. Istvan je bil poleg dela v gostilni še na sezonska dela v Slavonijo, Banat in Banat ter s prisluženim denarjem kupoval

Vila Vlaj, danes vila Viktorija, v dvajsetih letih prejšnjega stoletja

Med potekom gradnje leta 1922, po načrtih Janeza Pericha

obdelovalno zemljo, del denarja pa varčeval za gradnjo nove hiše v meščanskem slogu, ki jo je dal zgraditi njegov sin Franc. Tako je arhitekt Janez Perich leta 1919 v Murski Soboti projektiral imenitno vilo, ki je bila zgrajena leta 1922. Frančev sin Viktor Vlaj se je poročil z Malvino Godina iz Lemerja, ki je izvirala iz pomembne evangeličanske družine, katere dva člana sta bila duhovnika. Pri hiši je bilo dovolj zemlje, da sta generaciji nadaljevali tudi s kmetijstvom in z delom žage, na kateri sta bila zaposlena dva delavca. Na domačiji so imeli tudi mlatilnico, ki je ob žetvi mlatila po širši okolici, največ v Predanovcih in Gorici. Nikoli niso bili brez dela, zato so imeli vedno dovolj služinčadi in hlapcev, da so delo pravočasno opravili. Pri hiši sta bila vedno dva para konj, s katerimi so obelovali polja in vozili iz gozda hlude, saj so imeli Vlajevi tudi veliko gozdov. Viktor Vlaj je bil daleč naokoli znan tudi kot prevoznik s konji. V ponos družine so imeli tudi paradnega konja za vožnjo z dvosedom na daljše proge, ali ko so se peljali v cerkev. Na domačiji so imeli vedno nekaj več kot trideset krav in prav toliko prašičev.

V vili so bile poleg stanovanjskega dela gostilna ter kmečka hranilnica in posojilnica, ki jo je nadzoroval okoliški nadzorni

odbor. Tega so sestavljali močnejši in napredni kmetje ali vplivni vaški funkcionarji. Viktor in Malvina sta imela štiri otroke: Frido, ki danes živi v Ljubljani, Štefana, ki je pred leti umrl, Franca, ki živi v Mariboru, in Viktorja, ki živi v Puconcih in mi je bil pripravljen pripovedovati o svojih prednikih in njihovi vili.

Prelomnica, ki je za Vlajeve pomenila veliko izgubo, je bilo leto 1948, ko jim je takratni režim nacionaliziral celotno premoženje. Tako so jim bili poleg vile, gozdov, polj in živine odvzeti vsi upi, načrti za razvoj posojilnice, gostilne in močne veleposestniške kmetije. Lastnik njihove lastnine je postala tovarna perila iz Murske Sobote in nato Kmetijsko gospodarstvo Rakičan. Odvzetih jim je bilo kar 24 hektarjev zemlje in za bivanje v lastnem domu so morali plačevati najemnino še skupaj s tremi družinami, ki so bile po nacionalizaciji naseljene pri njih. Leta 1958 sta Viktor in Malvina hišo z najemom posojila odkupila, vendar brez obdelovalne zemlje. Po letu 1992, po smrti Viktorja Vlaja starejšega, očeta mojega sogovornika, so otroci vilo z domačijo leta 1995 prodali, vendar se je spominjajo kot svojega doma in doma svojih prednikov, ki so v njej prebivali.

Bojan Zadravec

mašinami

Radilo je službovanje v Ljubljani, imenovan je bil za sveznolca na Obrtni zbornici. Rad se pošali, da je živel zelo dobro, saj sta bila plača in delo neprimerljiva z ravnateljem. Če ne bi bilo domotožja, bi ostal v prestolnici. Tako je ravnal in postal v sozdužju ABC Pomurke direktor skupnih služb in centra za razvoj. Tu je doživel propad in se pri 53 letih spet znašel na začetku.

Iz levega v desni žep

Kaj zdaj? Spet bosanska trma in tamovska pridnost. Ustanovil je podjetje Poding, podjetniški inženiring, ki deluje na področju z investicijskimi programi, poslovnimi načrti, inženirskimi programi in ki ima tudi edino klub za kmetje zaposlitve v tem delu Slovenije. Ni bilo enostavno, spet se je bilo treba dodatno izpopolniti in delati potrebne izpite za licence. Pred letom sem se odločil za pokoj. Izplačal sem si pokojno nagrado, ki sem jo tudi v celoti zapravil na veliki zabavi s sodržavci - zdajšnjimi in tistimi od nekoč. V Podingu vitalen podjetnik s pridom uporablja bogata izkušnja. Čeprav bi lahko bil brezskrben, ki nikoli nima časa, se ne morem izpreči. Pravi, da se tudi v delu da uživati, smeje pravi Milorad, bosanec.

R. Ficko

No leto je. Malo je bilou vroče, zaj pa že pa nej. Pa ka moremo, mij smo nej od toga.

Doubili smo poročilo od dela državnoga zbora, f pretekli štiri lejtaj. Atija je cejli den glava bolela, da je vido, ka so f štiri lejtaj nanč telko nej tan f toj dvorani sideli, kak eden navaden delavec v enon leti napravi. Pa za tou dobijo 4 krat vekšo plačo. Pa zakon so sprejeli, mali milijon. Ati je pravo, če bi sakšega samo prešteli, bi še deset lejt šteli. Pa ka tou koga briga, glavno ka oni gumbje klačijo. Super ka so tou objavili pred volitvami. Ati je pravo, ka se zaj gvušno še bar ena četa manjakof da gor napisati na kandidacijske listje. Gesen še malo pa de tū. Što zna ka se njn po glavaj mota. Pa s kakšimi havbicami do se med sebof stranke strejlale. Gvušno, pa kaj vō najdejo, takšega ka se ne vejmo.

Najbole je pa atija julija geno prestop neodvisnoga novinara Mira Petka med Janšove SDSesovce. Pa nej samo tou. Prej ka ga je več strank med sebe vabilo. No lipou. Tak kak na tržnici, da se ove ka zelenjavo odavlejo derejo, štera ma falej. Samo se znankar nejde za felej, liki za tou što da več. Neodvisno novinarstvo ti pa prijde malo kak mazanje oči.

Samo je ati pravo, ka tej pejnec nega, ka bi se on dal biti, ka bi te lejko stoupo med Janšove.

Milijarde nas čakajo. Debele. Nemogoče dosta pejnec de z evropske unije priteklo v Slovenijo za razvoj slovenskoga kmetijstva. Kama do li tej pejneci šli? Ati pravi, ka do na ljublanskon asfalti kak grbanji po deždi začale rasti kmetije. Pa do kak sigdar najvejši pejneci v Lublano šli. Ka bi kaj nači bilou, od toga nanč maloga guča nega.

F politiko se pa vrača propali pouvaš picekof Marjan Podobnik. Našoj bajci se je že se toužilo po njen. Ka je prej sigdar tak lipou spakivani. Ovoga kanuista so stivali, pa je Marjanček fčasi priliko vido. Pravo je cilou, ka de leta 2008 SLS - Slovenska ljudska stranka, najmočnejša stranka v Sloveniji. Nika je nej nemogoučega. Ati je pravi, naj sakši mejsec volilcan tala po kišto picekof. Ovi njegovi srbski, pa de mogouče cilou mel šanse.

Ati se pa sakši telko časa dobro nasmije, da pomurski župani fkuper stopijo, pa

začajo na velko razlagati, kak dosta prometa je od tej ga mau, kak je Slovenija gratala članica EU-ja. Pa ka bi nujno trbelo avtocesto od Pinc do Maribora. Ati je pravo, ka se njemi tou tak vijdi, kak če bi gor prišo ka f kopalnici, če tan odpreš, kak je rdeče gor narišano, zača topla voda tečiti. Pa f ton predvolilnon časi, takšin milozvočin prošnjn pritegnejo tudi poslanci doma z naši krajof. Ka so do zaj delali, pa nišče ne vej?

Znanakar njn je nišče nej pravo, kak naj glasujejo. Pa koga briga Prekmurje, pa Pomurje. Saj tam imajo škorklje, pa so prijazni, pa industrije nimajo. Pravi raj na zemlji. Pa polno romske glasbe. Škoda ka se od toga bole slabo žive.

F predvolilnon časi se praf prijde. Samo kak je minister za promet, šteri se piše točno tak kak trbej - Pavliha, že večkrat pravo, ka s toga nakladanja pa prošenj ceste bar do leta 2010 nede. Pa še tou nej avtoceste liki dvopasovnice. Naši dragi volilci pa komaj čakajo, ka do volitve. Kandidatof za sedeti f tisti visiki stoucaj je že zaj več kak preveč. Vej njn je pa nej za zameriti. Pa što ne bi tak nalejci, štiri lejta majmuna glumo. Za velke pejnecze.

Vači pa je se po staron Slovenija je zgodba o uspehu. Samo za koga, sigdar naš ati pijta. Eni majo telko pejnec ka bi lejko namsto dragoga kurilnoga z njimi kurili. Velka večina si pa brodi, kak de čeke plačala. Glavno ka smo mij člani EU-ja pa NATA.

Nišče nan nika nemre. Že pokojni Kardelj je pravo: »Pomagaj si sam ti bo pomagal.« Če tou coj gleda, kak se pri nas kradne, te je že rejsan stari grato, pa ne lada več sega.

Dragi moji, brodit se pomali, kak te deci knige kúpili, pa copate, pa taške, pa kak te kurilni oli naročili, če mate s koj.

P.S. Naš bivši predsednik, s Petrovec je nekan čudno tuo. Ka li on kúja? Pa Janšov pevski zbor tūj nika ne popejve. Naš ati pa pravi, ka se njemi že pomali se fkuper gnūjsi, tou sedanje stanje f slovenskoj politiki. Za vas pa san gvušen, ka te zaj med dopustami čedno premislili komi te ešče spoj zavúpali f toj našoj Sloveniji. Če te spoj šli na volitve. Ges gvušno nej, ka san še premali. Pa san po enon kraji fejst veseli.

Bojte vij tūdi, pa lipou se mejte.

VANAK

Besede
mode

»Kreativnost
prihaja s
konfliktom idej.«
Donatella Versace

Stil življenja je čedalje bolj izražen s stilom oblačenja, ki je predvsem rezultat izkušenj, okolja, modne ozaveščenosti in včasih tudi zavednega ali nezavednega posnemanja. Zakaj je v bistvu vse, kar počnemo, tako povezano? Miselni vzorci so si ne glede na to, kaj počnemo, dokaj podobni, zato ni čudno, da je življenjski stil tako viden tudi v naši zunanji podobi. In res je, da oblačila niso okupirala samo ženske glave. Posebej v času vseh znižanj so v trgovinah vidni tudi moški. Ugotavljanje, da so lahko tudi njim namenjeni prijetni materiali, tako za oko kot otip, jih prijetno preseneča. Konec koncev je udobje tisto, na katero najbolj prisegajo. Velikokrat se iz moških ust sliši, da je ni mode, ki bi ga prepričala o nakupu neudobnega oblačila.

Za nekoga je velik korak, da stopi čez prag neke trgovine in si drzne izbrati, česar drugi nikoli ne bi pričakovali. Vendar je vse, kar nam lahko predstavlja problem, lahko le priložnost za našo kreativnost. Če res na stvari pogledamo z mogoče nevsakdanjega zornega kota, se lahko tudi česa naučimo. Pablo Picasso je nekoč rekel: »Vedno nekaj počnem, da se tistega, česar ne znam narediti, lahko naučim.«

Kdo pravi, da si ne moremo obuti rdečih čevljev in nadeti rokavic poleti? Vredno je poskusiti odpreti garderobno omaro in jo pogledati na drugačen način.

Seveda so asociacije na določeno bluzo, kravato, majico ali nogavice lahko zelo pogoste. Poskušajmo jih odmisli. Kombinirajmo na novo in videli bomo, da lahko postanejo problemi prava kreativna pustolovščina, ki se na novo rojeva iz konfliktov idej.

Tatjana Kalamar
Morales

Oaze idej

Z našega štedilnika

Hladna juha iz robid

5 dl kefirja, 1,7 dl smetane, 5 dag sladkorja, 30 dag robid, 1 vanilin sladkor, 2 žlici limoninega soka

Kefir in smetano s sladkorjem penasto zmešamo. Robide operemo, dodamo vanilin sladkor, limonin sok in s paličnim mešalnikom dobro zmešamo. Nato dodamo mešanico kefirja in vse sestavine dobro premešamo. Juho postavimo v hladilnik, da se dobro ohladi. Ohlajeno nalijemo v krožnike ter po želji dekoriramo s točeno sladko smetano in listom melise.

Postrvi file z opečenimi bučkami in melancani

60 dag postrvi, 20 dag bučk, 20 dag melancanov, sol, poper ali mešanica začimb za ribe, 1 limona, masčoba za pečenje

Postrvi očistimo, filiramo, solimo, pokapljamo z limoninim sokom in spečemo v ponvi ali na žaru. Posebej spečemo na kolobarje narezane bučke in olupljene ter nasoljene melancane. Pečene ribje fileje večkrat prerežemo in jih zlagamo na krožnik tako, da med vsak košček ribjega fileja vstavimo opečen kolobar bučke in melancana. Lahko pa jih tudi nabodemo na leseno palčko.

Nadevan krompir s sojinim pirejem

50 dag soje, 5 dag masla ali margarine, mleko, lahko tudi sojino, 4 srednje veliki krompirji

Sojo operemo in čez noč namakamo. Preden jo damo kuhat, ji prilijemo nekoliko vode, solimo in skuhamo do mehkega. Nato jo odcedimo, pretlačimo, primešamo maslo in mleko po potrebi. Krompir, ki smo ga skuhal posebej, prerežemo po dolgem na polovico, izdolbimo in napolnimo s sojinim pirejem.

Omaka iz zelene

30 dag gomoljne zelene, 2 dag moke, 1 dl kisle smetane, sol, poper

Zeleno operemo, olupimo in skuhamo do mehkega. Ko se ohladi, jo narežemo na kockice. Na olju zarumenimo moko, zalijemo z vodo, v kateri smo kuhali zeleno, solimo in popramo. Nato dodamo narezano zeleno in prevremo. Na koncu izboljšamo s kislo smetano.

Janez Gjergjek,
vodja kuhinje
v Zdravilišču Radenci

Surova pesina solata z jabolki

30 dag rdeče pese, 2 veliki jabolki, 2 dl jogurta ali kisle smetane, 1/2 čajne žličke sladkorja, sok 1 limone, 3 žlice manj masne majoneze, 1 srednje velika čebula, sol

Peso operemo, olupimo in na drobno naribamo. Jabolka olupimo (uporabimo kisla jabolka) in naribamo. Naribano peso in jabolka damo v posodo in zmešamo. Dodamo gorta, naribane čebule, majonezo, sol, sok korja in limoninega soka naredimo omako ter jo prelijemo po solati in vse skupaj dobro premešamo.

Brusnična krema s karamelno omako

20 dag svežih brusnic, 3 dl sladke smetane, 6 g želatine v prahu ali 3 lističi želatine, 6 rumenjakov, 3,5 dl mleka, 10 dag sladkorja

Želatino namočimo v hladno vodo. Brusnjake in sladkor penasto umešamo in z vrelim mlekom, dodamo brusnice in stalnim mešanjem segrejemo do vrenja. Paziti moramo, da krema ne zavre, sicer lahko sesiri. Kremo odstavimo, dodamo namočeno želatino, premešamo, da želatina stopi, in pustimo, da se krema ohladi. K hladni kremi primešamo stepeno sladko smetano, rahlo premešamo in nalijemo v kozarce ali namazane modelčke. Kremo postavimo v hladilnik, da se strdi. Ponudimo jo s karamelno omako.

Karamelna omaka

15 dag sladkorja, 2 dl sladke smetane, 2 žlici ruma

Sladkor pristavimo v posodo in ga na srednji temperaturi mešamo tako dolgo, da svetlo karamelizira. Prilijemo malo vode in rum, dodamo sladko smetano in kuhamo do primerne gostote. Omako precedimo in ohladimo.

Veliki računalniški miti

V računalništvu je veliko mitov, ki niso dovolj pojasnjeni in vzbujajo dvome. Da uporabniki ne bi bili v negotovosti, odkrivamo ozadje nekaterih razširjenih trditev.

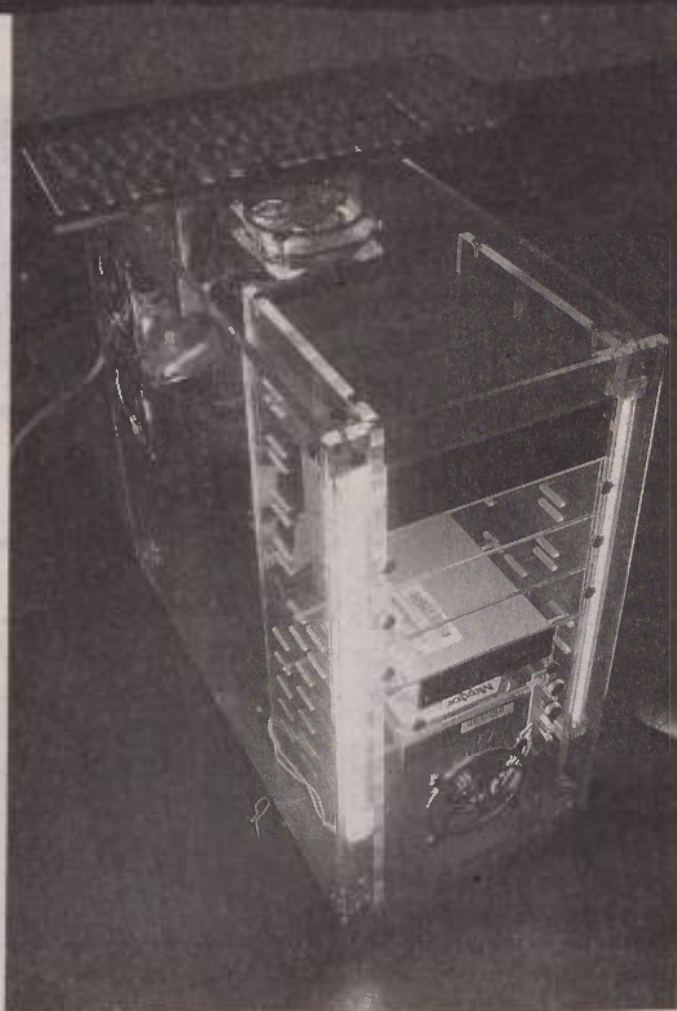
1. **Magneti uničijo podatke.** Izjava velja za stare diskete. Novejše pomnilniške kartice (Compact Flash, SD, Memory Stick ...) so za magnet neobčutljive, ker delujejo na drugačnem principu kot diskete. Enako velja za trde diske. Podatke bi lahko poškodoval le zelo močan magnet.

2. **Če ne »ustaviš«** USB-diska pred odklopom od računalnika, bodo težave. Res je, da lahko privede odklop USB-diska med zapisovanjem podatkov do izgube podatkov in celo poškoduje disk. Odklop v mirovanju pa praviloma ne bi smel biti problematičen.

3. **Piškotki (angl. cookies) beležijo vse, kar počnemo na internetu.** Nekateri piškotki lahko beležijo obiske določenih spletnih strani. Nekateri celo brskanje po več straneh. Večina pa se jih osredotoči samo na spletno stran, ki je piškotek dodala na naš računalnik. Uporabljajo se za personalizacijo spletne strani našim potrebam in navadam. Lahko jih tudi izklopimo v Internet Explorerju (meni Tools>Internet Options>Privacy Tab>Advanced).

4. **Izklop računalnika brez »zaustavitve«** windowsov privede do težav. Tako vsaj pravi Microsoft. Menijo, da to lahko privede do večje fragmentacije diska in izgube podatkov. Testi so pokazali, da izklop računalnika, ko ta ni v aktivnem zapisovanju po disku, ne privede do težav. Lahko pa tudi nastavimo, da se računalnik po pritisku gumba za izklop postavi v stanje hibernacije. Pri ponovnem pritisku gumba se bo vzpostavil na natančno tisto mesto, kjer smo ga izklopili, in to hitreje kot pri normalni vzpostavitvi celega sistema.

5. **Odjava od spama nam bo dala še več spama.** Ko se odjavimo od spama z odgovorom prek elektronske pošte, v bistvu izdamo svoj mail še več potencialnim spamerjem. Legalna podjetja bodo

našo odjavo upoštevala, pri drugih pa je stvar nepredvidljiva. Dobro je uporabiti kakšno od orodij za preprečevanje pama (Vestnik 5. 2., 12. 2.).

6. **Heckerji lahko uničijo podatke na našem disku.** Nekateri računalniški črvi in virusi, ki jih je zadnje čase precej, lahko uničijo datoteke z našega diska. Večinoma pa njihov namen ni uničevanje, ampak zbiranje podatkov oz. vdiranje v sisteme.

7. **Vsakodnevno izklapljanje računalnika skrajšuje njegovo življenjsko dobo.** Nekateri trdijo, da izklapljanje računalnika premenjuje komponente, drugi spet, da je potreben občasen popravilni izklop računalnika. Izklapljanje vsekakor ne bo škodilo, pomembna pa prihranimo pri energiji in življenjski dobi komponent.

8. **Vlada bere našo elektronsko pošto.** Res lahko skrajšajo vsak bere nezaščiteno elektronsko pošto. Obstajajo programi, ki lahko pregledajo velike količine elektronske pošte. Internet je v svoji zasnovi odprt sistem, zato lahko vsak počne skoraj vse. Ena od teh tega je uporaba programa za kodiranje, kot je PGP.

9. **DOS je mrtev.** Nastal je leta 1981 in se v domačih računalnikih ne uporablja več. Najti pa ga je mogoče še v poslovnih in drugih kakšnih trgovinah, restavracijah, hotelih, kjer ga potrebujejo samo za zagon starejšega poslovnega programa.

10. **Če periodično ne izpraznimo baterij na prenosni računalnik, skrajšujemo njihovo življenjsko dobo.** To velja za starejša računalnika. Novejše litijeve baterije nimajo več tega učinka. Baterije izpraznimo in polnimo po potrebi. Popolno izpraznitev baterije le občasno, da se ponovno nastavi indikator preostale polnobe.

11. **Pri delu z računalniškimi komponentami moramo nositi statično elektriko.** Nekateri priporočajo antistatično zaprta oblačila, drugi pravijo, da je to nepotrebno. Dobro je, da se komponente dotikamo samo na robovih in ne pri pozlačenih kontaktih. Pri delu se lahko tudi dotaknemo ozemljene kovine, ki jo radiatorska napeljava.

Mag. Matej Gomboc

Kopanje šestih mladeničev iz Gornje Radgone in okolice se je končalo tragično

OSTE
BAKAL

I Z

M O

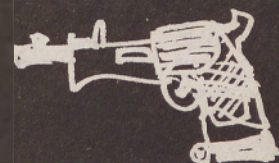
J E

G A

A R

H I

V A

Za osemnajstletnega

Roka Nemeta ni bilo pomoči

Potrti prijatelji tudi dan po nesreči niso bili sposobni govoriti o tragediji, ki je mnoge zelo prizadela

Res je sicer, da je obujanje spomina na umrle, še posebej, če so nas ti tragično zapustili v cvetu mladosti, novo in težko odpiranje ran predvsem najbližjim svojcem, po drugi strani pa je nenehno poudarjanje omenjenih zgodb lahko v pomoč tudi vrstnikom ponesrečenih. In gotovo bo tudi primer iz arhiva »najbrž pomagal kakšnemu mladeniču ali mladenki, katerih, žal, tudi letos ne manjka tudi po različnih neurejenih kopališčih, kot je tudi tisto, kjer se je mladenič na včerajšnji dan (28. 7. 2003), tragično pretrgala življenjska niti mladega fanta Roka.

Torej zgodilo se je v ponedeljek, zadnji v lanskem juliju, in to na dan, ki bi bil gotovo ostal z najbolj črnimi črkami zapisan v življenju mlade družine Vesne Ivanek - Nemet in Draga Črešnjec pri Gornji Radgoni. Kako tudi ne, ko mladenič brez svojega edinega sina in sploh edinega otroka, nekaj pred 17. uro, se je namreč v neurejenem kopališču v Babincih pri Ljutomeru zgodila tragedija, ki je mlado življenje 18-letnega Roka Nemeta. Med kopanjem skupine mlajših kopalcev, vrstnikov iz Gornje Radgone in okolice, se je namreč Rok utopil. O nesreči so obveščene reševalne ekipe, žal pa nesrečnega fanta niso mogli najti in rešiti. Šele pozneje, ko so na kraj dogodka prišli potapljaške enote PGD GA-PO-RA iz Gornje Radgone, so truplo nesrečnega fanta, natanko ob 18.35, našli na suho, a, žal, pomoči ni bilo več. In nedvomno je mladenič hudo obvestiti starša nesrečnega fanta, ki sta na dopustu nekje ob morju, saj se jima kaj bolj žalostnega, kot izguba edinega sina, gotovo ni moglo pripetiti.

O celotni zadevi, predvsem z željo, da bi pomagali mladeniču in njegovim mladim ljudem, ki bi se lahko znašli v podobnem položaju, smo takrat skušali govoriti tudi s fanti, ki so se odpravili v okoli 25 kilometrov oddaljene Babince ter tam kopali skupaj z Rokom, a žal so bili vsi še vedno pod pritiskom in v šoku tako potrti, da sploh niso mogli govoriti o tragediji. Še huje je bilo v družini, potem ko sta starša prispela domov, in pri drugih sorodnikih. S solznimi očmi in

popolnoma obnemele smo tiste julijske sončne in vroče dni srečevali tudi mnoge sošolke in sošolce iz osnovne šole (skupinska slika), ki niso mogli razumeti, da se je Roku to v resnici zgodilo. Nekateri od osnovnošolskih sošolcev so v težkih stiskah dan po Rokovi smrti odpotovali tudi v Grčijo na maturantski izlet (dijaki soboške gimnazije). Sam Rok se je sicer odločil za gradbeništvo, podobno kot njegova starša, in je pred smrtjo uspešno končal 3. letnik, njegovi načrti za projektiranje in arhitekturo pa so bili izjemno veliki. Žal pa je vse njegove načrte in mnoge načrte njegovih najdražjih prekrizala mrzla voda gramoznice v Babincih.

Kako in zakaj se je tragedija zgodila, je izjemno težko govoriti in karkoli ugibati, le po prvih ugotovitvah dežurne zdravnice smo lahko sklepali, da naj morebitnih udarcev v predelu glave ne bi bilo. Zdravnica je odredila medicinsko obdukcijo, ki je pozneje potrdila dejanski vzrok smrti fanta, ki je bil dober plavalec. Ali ga je zagrabil krč, ali je vsemu botrovala kakšna sprememba temperature vode, ali pa je bilo

posredi kaj drugega, je torej težko ugotoviti, dejstvo pa je, da mladega fanta ni več in da so ga v ožjem družinskem krogu pokopali zadnji julijski dan (četrtek) leta 2003 na pokopališču v Gornji Radgoni. Po naših neuradnih podatkih se je poleg šestih fantov iz Gornje Radgone, med katerimi je bil tudi Rok, v gramoznici kopalo še več kopalcev. Rokovi prijatelji naj bi hitro ugotovili, da ga ni, in so ga menda že med klicanjem policije in reševalcev skušali priklicati oz. najti, toda uspeha žal ni bilo. In šele izkušeni radgonski potapljači so ga uspeli najti. Nekaj po 18. uri smo prišli na kraj dogodka, kjer smo najprej zbrali obvestila očitvidcev, nato pa se nas je pet potapljačev odpravilo pod vodo. Po dobre pol ure smo truplo odkrili približno 10 metrov od obale in v globini kar osmih metrov, nam je povedal po akciji iskanja nesrečnega utopljenca vodja radgonskih potapljačev iz enote GA-PO-RA Marko Šajnvič.

V ponedeljek, 28. 7., ob 16.45 je bil Operativno komunikacijski center PU Murska Sobota obveščen, da pogrešajo v gramozni jami v Babincih enega od kopalcev. Po zbranih obvestilih je prišla do gramozne jame skupina šestih fantov iz Gornje Radgone oziroma njene okolice in se začela kopati. Med plavanjem od obrežja do plavajočega bagra za izkop gramozja je utonil 18-letni mladenič. Prijatelji so ga začeli iskati, vendar ga niso uspeli najti. Utopljenca so potegnili iz vode potapljači PGD Gornja Radgona, so takrat v svojem dnevnem poročilu zapisali operativci OKC PU Murska Sobota, ki so pripisali, da »ker je sezona kopanja na vrhuncu, ne bo odveč opozorilo, da je lahko kopanje zelo nevarno, če precenimo svoje plavalne sposobnosti«.

Torej je primer iz Babincev lahko samo dodatno opozorilo, da nikakor ne gre prezreti, da je v Sloveniji še vedno veliko urejenih in varovanih kopališč. Zato je gotovo treba slediti tem nenehnim opozorilom, da se je treba izogibati neurejenih kopališč, še zlasti gramoznic, kjer te lahko zasilje že gramoz. Drugo vprašanje pa je, ali ne obstaja tudi kakšna možnost, da bi se kopanje v takšnih »luknjah« tudi zakonsko prepovedalo ...

Radgonski policisti svetujejo in opozarjajo, da poteka sezona kopanja

Preveč je nevarnih divjih kopališč ...

Dobro je
vedeti ...!

Ne skači v vodo, če ne veš,
kako je globoka!

Ne gredo na to, da se je letošnja kopalna sezona zaradi nekoliko slabšega vremena nekoliko pozneje kot običajno, in je tudi v vročem vremenu samo po sebi kliče po kopanju na vrhuncu, niti policisti niso sedeli na rok. Preveč je namreč »črnih kopališč«, katerih je zelo veliko tudi na našem območju, tako ob raznih gramoznicah kot rekah in jezerih. Ob lepem, toplem in vročem vremenu pritegnejo tudi takšna kopališča veliko kopalcev, vendar tam nimajo organiziranih služb za reševanje iz vode, niti ni upravljavec. Še posebej je treba opozoriti gradbince, ki skrbijo za gramoznice, da morajo po zakonu o rudarstvu postaviti opozorilne table oziroma poskrbeti za druge predpisane ukrepe in tako preprečiti kopanje v gramoznicah. Policisti bodo namenili v turistični sezoni posebno pozornost tako imenovanim neurejenim, črnim kopališčem in v primeru nepravilnosti o njih obveščali pristojne inšpekcijske službe. Na območju PP Gornja Radgona imamo dve urejeni kopališči v Radencih, v jezerih v naselju Blaguš in Negova, ter gramoznico v Zgornjem Konjišču, vsa druga (reki Mura in Ščavnica, gramoznice Hrastje - Mota, Podgrad, Lutverci ...) pa se štejejo za črna kopališča, pravi pomočnik komandirja PP Gornja Radgona Srečko Šteiner.

Tudi izurjenega plavalca premaga trenutna slabost

In čeprav v primerjavi s prejšnjimi leti v zadnjem času na območju PP Gornja Radgona ne beležijo večjih negativnosti na tem področju, radgonski policisti z nekaj nasveti želijo opozoriti na nekatere obveznosti, predvsem zaradi lastne preventive in varnosti, ki se še zlasti nanaša na otroke, ki sami ne poznajo nevarnosti.

Na kopališčih se ravnajte po določbah kopališkega reda in znakov, ki so postavljeni, ter po odredbi in navodilih reševalca iz vode in druge osebe, ki je odgovorna za vzdrževanje reda na kopališčih; uporabljajte kopališke naprave glede na svoje znanje plavanja brez nevarnosti za svoje zdravje in življenje; brzice skrivajte presenečenja in pasti, ravnajte premišljeno in ne izzivajte narave; na kopališčih storilci kaznivih dejanj ne počivajo; kopalce bi še posebej želeli opozoriti na previdnost pred priložnostnimi tatovi; pred plavanjem ne pijte in s prijatelji ne stavite, da ste sposobni npr. preplaviti gramoznico; ne skačite v vodo, ko ste vroči in potni; telo se mora postopno privaditi na temperaturo vode; ne puščajte otrok brez varstva ob robovih bazenov ali bregovih jezer; saj ne pozabite, da otroci ne poznajo nevarnosti; ne uporabljajte vodnih blazin in drugih pripomočkov za plavanje v globoki vodi, ker ne nudijo nobene varnosti, nikoli ne

plavajte s polnim, pa tudi ne s popolnoma praznim želodcem, počakajte najmanj dve uri po obilnem obroku in izogibajte se alkoholnim pijačam; ne skačite v motno vodo, v plitvine ali na neznanih mestih - neznane situacije so zelo nevarne; upoštevajte vremenske razmere in ne pozabite, da tudi najbolj izurjene plavalce lahko premaga trenutna slabost, poudarjajo na PP Gornja Radgona.

Sicer pa radgonski policisti svojo posebno zloženko z opozorili in nasveti, kako se obnašati na kopališčih in kako reagirati v primeru, da se v bližini nekdo utaplja ter potrebuje pomoč, delijo predvsem otrokom in mladostnikom. Lično tekstovno in slikovno urejeno zloženko že delijo po osnovnih in srednjih šoli na območju občin Gornja Radgona, Radenci in Sveti Jurij ob Ščavnici, zloženko pa bodo delili tudi na urejenih kopališčih na svojem območju, kot so: Radenci, Negova, Blaguš in Zgornje Konjišče. V zloženki so zapisali tudi nasvet naključnim reševalcem iz vode. In tam je med drugim zapisano, da je utapljačemu bolje vreči vrv ali vejo kot skočiti v vodo.

Junaštvo je lahko pogubno tako za utapljačega kot reševalca. Reševanje je namreč velikanski telesni napor in utapljačemu se je treba vedno približevati s hrbtni strani in ga zgrabiti npr. za lase.

O. B.

Črna kopališča so nevarna
rednim policijskim delom pred vsako

Nagradna križanka

Od 29. VII
do 26. VIII

HOROSKOPEN

Pripravlja: Agencija HOS

Za mlade od 6. do 96. leta, ki priznavajo ljubezen

OVEN

(21. III. – 20. IV.)

Dobro prikrivate tisto, kar mislite, in drugi vam tega ne morejo prebrati z obraza, zato bodo morda ravnali napačno. Občasno boste nadpovprečno obremenjeni in vam ne bo do smeha. Včasih tudi pomanjkanje energije in občutek utrujenosti. Kljub vsemu vam dobre volje ne bo zmanjkalo, saj ste po naravi optimistični in najdete stvar, ki vas razvedri. Ukrepajte hitro, sreča ne bo čakala. Srečna 12, negativna 26.

BIK

(21. IV. – 21. V.)

Izkušnje so vas pripeljale do tega, da si ne želite preveč k srcu zadev, na katere ne morete vplivati, kar je zdravo. Presenečeni boste ugotovili, da včasih svojih čustev ne poznate najbolje. Nekaj boste iskali, spoznali neresnico in srečali netaktnost.

Nikar ne prepuščajte stvari golim naključjem, ampak jih vzemite v svoje roke. Nakup in zapravljanje pustite za konec meseca. Trud bo pošteno poplačan.

DVOJČKA

(22. V. – 21. VI.)

Preveč idej in premalo realnih dejstev vam bo lahko povzročalo preglavice. Proti koncu meseca se obrne. Takrat pride zmaga nad iluzijami. Tisto, kar so vam nekateri zamerili, boste zlahka odpravili na diplomatski način. Za spletke vam ne bo mar, naj se s tem ukvarjajo drugi. Telo potrebuje počitek, zato je prišel čas, da si nabereite novih moči. Zaupajte svojemu šestemu čutilu. Poskrbite za sveži zrak, z ljubljeno osebo izmenjajte toplo besedo.

RAK

(22. VI. – 22. VII.)

Iskali boste pravo rešitev, vendar ne boste ravno odločni. Preveč aktivno razmišljanje vam lahko nakopije težave pri počutju. Na splošno obdobje ni primerno za večje posle in ni ravno idealno tudi zato, ker boste v bližini občutili neiskrenost. Držite se zase ali se družite z ljudmi, s katerimi nimate veliko skupnega. Službene zadeve vam bodo šle od rok. Odgovoriti bo treba na nekaj vprašanj, čeprav so zoprna. Ste ljubljani.

LEV

(23. VII. – 22. VIII.)

Pripravljali se boste na nekaj, pa ne boste vedeli, za kaj pravzaprav gre. Namesto namiga pride ponudba. Občutek svečanosti in pomembnosti bo ugodno vplival na vaše delo. V vaših koreninah se dogajajo premiki.

Pričakovanja, nove izkušnje, veliko samozvesti in energije. To pa je že več kot pol uspeha. Mesec se vam bo zdel naporen, saj se bo pokazalo nekaj, kar je povezano s preteklostjo. Držite se terminov!

DEVICA

(23. VIII. – 22. IX.)

Dovolj bo energije, da se lahko lotite pospravljanja zadev, ki vas že nekaj časa neusmiljeno čakajo. Nekateri stvari je treba počistiti, nekaterih se znebiti. Sicer obdobje sprememb in zdravega duha pa tudi energičnosti in vztrajnosti. Nekoliko slabši odnosi s tistimi, ki so vam blizu. Zdravje zelo dobro. V drugi polovici meseca posvetite pozornost izdatkom in financam nasploh. Vse bo prišlo samo.

TEHTNICA

(23. IX. – 22. X.)

Pravih trenutkov na delovnem mestu ne bo ravno na pretek, zato bodite pozorni na njih. Ne boste mirovali, ker boste ves čas čutili potrebo po aktivnosti. To vam bo dalo zelo samozavest in optimizem. Z nekaterimi ljudmi iz vaše okolice boste imeli težave in potrkali boste veliko dobre volje in potrpežljivosti, da jih boste rešili. Ne delajte prehitrih zaključkov in ne dvignite rok od stvari, kjer se da še narediti. Sreča bo izbrala vas.

ŠKORPIJON

(23. X. – 21. XI.)

Uspešno boste krmarili med preglavicami, ki se vam bodo pojavile. V vas se bodo zgodili preobračaji, ki jih ne boste pričakovali in jih niste pričakovali. Pred vami je mesec samostojnosti, neodvisnosti, optimizma in zbranosti. Manj primeren bo za ljubezenske zadeve. To je za vas obdobje, ko treba paziti na denar, zato bodite previdni pri izdatkih. Privoščite si trenutke daleč od porok množic. Utrne se vam dobra ideja.

STRELEC

(22. XI. – 21. XII.)

Nasprotujoče sile bodo uperjene v vas, ko boste razčistili, boste presenečeni. Delo bo potekalo drugače, kot boste pričakovali. Na splošno moramo opozoriti, da vam avgust ne bo ravno naklonjen. Počutje bo sicer v redu in tudi več obremenitve vas ne bodo spravile na tla. Mogoče dobro, če se ob primernem tisku posvetite stvarim iz preteklosti. V ljubezni vam nasmiha sreča. Vse glavne vloge so ustvarjene za vas.

KOZOROG

(22. XII. – 20. I.)

Dojeti morate, da vas pri delu ne ovrhaja vedno le drugi, ampak to večkrat storite sami. Zdi se, da bo prikazala priložnost, da se posvetite temu vprašanju. Ljubezenski navdih vas bo pripeljal do spoznanja, da nosite v sebi velik potencial. Sicer pester mesec, ko se boste nepričakovano znašli v središču pozornosti. Pomemben mesec, ko boste ugotovili, da ste naredili kar največ za svojo varno prihodnost. Podajte se v neznanost.

VODNAR

(21. I. – 19. II.)

Težavam, ki se bodo porajale, boste doreli. Ne boste se vpletali za vsako ceno, čeprav bodo obstajale sile, ki vas bodo napeljevale k temu. Sicer miren mesec, čeprav dinamika ne bo primanjkovalo. Izvirni boste in pripravljeni na svoje osebne izzive. Za odpravljanje zdravstvenih težav bo najbolj primeren obdobje okrog 14. Nekaj čustvenih zapletov, ki si jih boste razlagali po svoje. Merilo za srečo je pogum.

RIBI

(20. II. – 20. III.)

Mirno boste razmišljali in ob pravem času boste potegnili pravo potezo, zato se ne razburajte in ne obupajte, če vam stvari trenutno ne bodo šle od rok. Lepo se boste razumeli z ljudmi, oni bodo iskali vašo blizino. Dnevni ritem lahko nekoliko upočasnite, dokončnih odločitev pa se v tem obdobju izogibajte. Prioriteti v tem obdobju sta posel in družina. Tja usmerite energijo. Sreča se bo nasmešnila nemirnim.

Rešitve VESTNIKOVE KRIŽANKE
z dne 15. julija – HITROSTNO ROLANJE,
MARTINA FELKAR, ROLLER KLUB1. nagrada v vrednosti 10.000 SIT
Regina Varga, Dobrovnik 94, 9223 Dobrovnik - DŠ 525550972. nagrada kuharska knjiga Bouq žegnaj!
Franc Kaučič, Branoslavci 21b, 9240 Ljutomer3.-7. nagrada VESTNIKOVA MAJICA
Vesna Petrovič, Jakčeva 26, 1000 Ljubljana
Ernest Kerčmar, Zvezna 4, 9000 Murska Sobota
Larisa Konkolič, Mačkovci 52b, 9202 Mačkovci
Milan Sukič, Topolovci 5, 9261 Cankova
Rezka Sušnik, Moravci 17, 9243 Mala Nedelja

Nagrajencem čestitamo. Potrdila za nagrade bodo prejeli po pošti.

Povabilo
k reševanju

Potrudite se in rešitev z osenčenih polj prepisite na dopisnico, ki jo skupaj z vašo davčno številko pošljite na naslov: VESTNIK, p. p. 107, 9000 Murska Sobota, s pripisom PENOVA NAGRADNA KRIŽANKA, do vključno petka, 6. avgusta 2004. Pet reševalcev bomo nagradili, in sicer z nagrado v vrednosti 10 tisoč tolarjev, knjigo, čestitko na Radiu Murski val in Vestnikovo majico.

pen

Pen je, kratko rečeno, Vestnikova mesečna priloga in ima tudi sicer zvezo z naravnim mesečnim ciklusom. Ustanovljen je bil, da bi, v skladu z imenom in asociacijami, učinkoval kot časopisni pen (tinalo) in penetrantnež (prodiralce) ter bil poln fotografij, kakor se za tabledo spodobi.

Izdaja ga Podjetje za informiranje. Odgovorni urednik matičnega časopisa je Janko Votek, uredniki Pena so Bojan Peček, Jože Rituper in Irma Benko. Oblikuje ga Andrej Čonter, za fotografije skrbita Nataša Juhnov in Jure Zauneker, lektorita Nevenka Emri. Računalniško ga oblikuje Robert J. Kovač. Za Pen ni posebne naročnine!

pen

»Pozvačin stare riti klin«

marveč tudi samostojni
pa ima toliko prošelj za
porokah, festivalih, proslavah,
in druge. Tako se radi
njegovi prijatelji. Žena pa naj-

Tou so moje reči, k van poslane.

Franc Jerebic z ženo Nado ter hčerkama Sandro in Alenko. Spredaj stoji še Sandrina prijateljica Martina Ferčak. Slika je nastala leta 1985 v beltincem parku.

Želela je preveč

Pravijo, da je to, kar si je zaželela Sharon Stone (46), hollywoodski rekord, ko gre za pogajanje glede honorarjev. Ko so igralki - v znanem prizoru v filmu *Basic Instinct* - je pred preiskovalcem prekrizala noge, pod krilom pa ni imela ničesar - ponudili vlogo v filmu *Basic Instinct 2*, je postavila naslednje pogoje: 87 milijonov evrov, med snemanjem na terenu počitniški voz s kopalnico in kaminom, telesnega stražarja in ves nakit, ki bi ga nosila v filmu. Producenti so si takoj premislili in tako zaenkrat z nadaljevanjem filma ne bo nič.

Stefi postala nesmrtna Dovolj ima ljubezenskega trikotnika

Najslavnejšo nemško igralko tenisa Steffi Graf so pred kratkim sprejeli v Teniško hišo slavnih v ameriškem Newportu, ki so jo odprli pred pol stoletja. Poleg nje sta letos to čast doživela še Stefan Edberg in 87-letna Dorothy Cheney, prva Američanka, ki je leta 1938 zmagala na nacionalnem avstralskem prvenstvu (Dorothy ima pravi teniški pedigree - njena mati je bila med drugim zmagovalka Wimbledona leta 1905 in 1907 in tudi oče je bil uspešen tekmovalec). Stara gospa je prišla na slovesnost v spremstvu Johna Mc Enroeja. Stefi si je priborila častno mesto v Teniški hiši slavnih kot igralka, ki je bila kar 377 tednov prva na svetovni lestvici. Častni govor ob sprejemu je imel njen mož Andre Agassi, ki je med drugim povedal, da je težko najti besede za nekoga, ki mu je tako močno spremenil življenje, nato je raznežena Steffi zajokala.

Steffi in Agassi na svečanosti ob sprejemu, ki je bil poln ceremoniala in govorov.

Linda Batista, brazilska igralka, ki je prišla iz rodne Rije de Janeira v Italijo in tam uspela kot TV-zvezda nadaljevanke Čarovnija, je po devetih letih prekinila zvezo s producentom Guidom De Angelisom, ker je ugotovila, da nikdar ne bo zapustil svoje žene in otrok. »Nisem več mogla biti tiho in prenašati moškega licemerstva,« je povedala 32-letna igralka, ko se je odločila, da bo javno prekinila razmerje z enim najmočnejših italijanskih producentov. Njuna ljubezen je bila pravzaprav javna tajna, saj je Guido velikokrat prenočeval na Lindinem domu, v dragem stanovanju v strogem središču Rima. Tudi zdaj že 14-letna hčerka Pais Santos iz njenega prvega zakona z brazilskim poslovnem, je kar precej navezana nanj in ga ima za svojega očeta. Toda o tem se ni veliko govorilo, ker v Italiji še zdaj velja nepisano pravilo, da se o zvezi poročenega moškega, celo če ima otroke in vsaj na zunaj kolikor toliko urejen zakon, v javnosti ne razpravlja. Imeti ljubico je neke vrste statusni simbol moškega, ljubica pa na družbeni lestvici ne kotira ravno visoko.

Linda je ponosna na svoje 200 kvadratnih metrov veliko in luksuzno opremljeno stanovanje, ki ga je kupila pred tremi leti: »Vse, kar imam, sem sama prislužila. V tem stanovanju ni nikoli pusto, saj me stalno obiskujejo prijateljice z vsega sveta,« se rada pohvali. Na novinarsko vprašanje, kako je reagiral Guido De Angelis, ko je zvedel, da je njune zveze konec, pa je povedala takole: »Dobesedno je zbesnel. Poklical me je in pol ure vpil v telefon, češ kako sem mu mogla narediti kaj takega. Zastonj sem mu govorila, da o najini ljubezni nisem hotela govoriti, dokler je trajala. Javno sem spregovorila zato, da si olajšam dušo, ne pa, da bi se mu maščevala.«

Linda je rojena za poslovno žensko in dejansko ni od nikogar odvisna. Svojo popularnost je letos unovčila tudi tako, da je posnela reklamni spot za draguljarsko hišo Damiani.

Dekle meseca ...

Negotova glasbena kariera Davida Bowiea

Prekinjena turneja

Oboževalci slavnega britanskega glasbenika Davida Bowiea so z velikim razočaranjem prejeli vest, da bo pevec zaradi zdravstvenih razlogov prekinil že začeto evropsko turnejo. Njegov tiskovni predstavnik je povedal, da je kriv ukleščen živec v ramenu, ki mu povzroča neznosne bolečine, tako da ne more imeti preostalih enajst koncertov. Kmalu pa se je zvedelo, da je zadeva veliko resnejša. Davida so morali operirati na srcu. Vse se je zgodilo po koncertu v nemškem mestu Schessel. Ko je prišel z odra v garderobo, ga je začelo dušiti, v roki pa je čutil omrtvičenost.

Vse je kazalo na infarkt. Odpeljali so ga v bolnišnico v bližnji Hamburg, kjer so zdravniki ugotovili, da sicer ni najhujše, kljub vsemu pa je še vedno nevarno: David ima zamašeno arterijo in ga morajo takoj operirati, da mu bodo lahko vstavili specialni filter.

»Resnica je, da sem bil na operaciji, ki je minila brez komplikacij. Razočaran pa sem in tudi jezen, ker sem se zadnjih deset mesecev odlično počutil in sem si dobesedno želel koncertov.

Komaj čakam, da bom z njimi nadaljeval, saj se odlično počutim,« je povedal Bowie

doma v svoji hiši v New Yorku, kjer zbolí okreva ob svoji soprogi Iman (49) in hčerkici Zahri. Zdravniki niso tako optimistični.

Pravijo, da je bila operacija izredno zahtevna in bo treba ustali zornosti, da se zdravje ustali. Kardiolgi pravijo, da pevec plačuje za grehe iz mladosti, ko je bil na vrhuncu slave. Takrat je veliko pil in kadil pa tudi droga (heroin in kokain) mu ni bila tuje. Zdravje mu je uničeno in s tem se bo moral sprijazniti, pravijo.

... je Dubravka Cetinski iz Zeline pri Zagrebu. Za sebe pravi, da je navadna študentka, ki je že opravila vse izpite in samo še čaka na trenutek, ko bo naredila diplomu in se zaposlila na srednji šoli kot profesorica. Trenutno ji je seveda prva skrb, kako bo zapustila plažo, se oprhala in kako bo nato preživela večer. »Če že na sebi nimam obleke, naj bo vsaj pesek. Okolje, v katerem živim, je precej konzervativno in ima o goloti svoje mnenje,« je povedala fotografu, preden mu je pustila, da jo »klipsne« na plaži, nedaleč od Kaštel Sućurca.

Severina nekoliko na boljšem

Severina in Paris
- ena zgodba,
dva filma,
dve različni usodi

Naslednja Severina Vučković in vnukinja ustanovitelja hotelov Hilton Paris Hilton imata v svojih ljubimih precej isto usodo, vendar je razplet le-te nekoliko ugodnejši za Severino kot Paris. Tako kot Severina, je tudi Paris Hilton s svojim dečkom Rickom Salomonom leta 2000 v sobi pariškega hotela na tleh posnela svoje seksualne eksibicije. Tudi njena umetnost se je znašla na internetu in tudi ona je oseba, ki so nepooblaščno distribuirale njeno "pornografsko delo". In v čem je Severina na boljšem? Visoko sodišče v Zagrebu je odločilo, da je zasebni "pornografski film" Severine in njenega hercegovega dečka, sicer podjetnika Milana Lučića, avtorsko delo, kar pomeni, da se brez odobritve avtorja oziroma brez njegove odškodnine delo ne sme objaviti. Takšno tožbo je sodišče v Los Angelesu zavrnilo. V primeru Paris je film objavil njen fant Rick, Paris pa je za 30 milijonov dolarjev zaprosila studio, ki je objavil njun 45-minutni »pornič«. Čeprav se ne bosta dodatno »kasirali«. Državno sodišče v Zagrebu je namreč tudi Severini in njenemu dečku zavrnilo tožbo proti petim osebam, ki naj bi bile avtorji filma, ki so si ga z veseljem ogledali tudi v tujih deželah tostran Sotle.

Sicilijanka Melissa Panarello napisala seksi knjigo poletja

Škandal kot že dolgo ne

Razkriti Berlusconi

Veronica in Silvio Berlusconi ob sprejemu ameriškega predsednika Busha junija letos v Rimu

Redko se zgodi, da napiše soproga šefa vlade knjigo. Še redkeje, da bi v knjigi v času njegovega mandata o njem pisala najslabše. Zdaj se je to zgodilo pri sosedih, v Italiji. Veronica Lario (48) je o svojem možu Silviu Berlusconiu, medijskem magnatu in italijanskem premieru (67), napisala knjigo, polno mržnje ali celo sovraštva. Pravijo, da je njena knjiga z naslovom Tendenza Veronika druga največja katastrofa poletja v Italiji. Prva so bili azuri na svetovnem nogometnem prvenstvu.

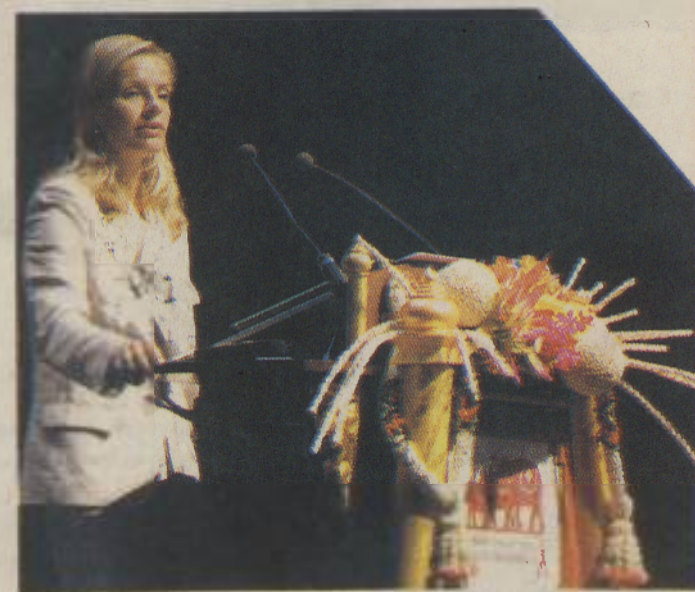
Lepa mati treh otrok živi brezskrbno v čudoviti vili Palazzo Macherio nedaleč od Milana. Stene krasijo slike umetnikov, kot sta recimo Tintoretto in Picasso. Vsi deli garderobe nosijo samo dve oznaki: ali Chanel ali Gucci. Kljub vsemu je Veronika po dvajsetih letih skupnega življenja zdaj postala nezadovoljna in agresivna. Svojega soproga je razkrila in ga označila za zakonolomca. Da ji

mož ni ravno pri srcu, je potrdila z izjavo, da ga na njegovi politični poti nikoli ni podpirala ali volila. Če že, se je družina srečala le enkrat na teden, ob nedeljskih kosilih. Silvio je priletel s helikopterjem, ves čas je telefoniral, nato pa odbrzel. Če ne drugam, na nogometno tekmo svojega kluba AC Milano. Družina dejansko že dalj časa živi ločeno. Ona s svojimi otroki Barbaro (19), Eleonoro (17) in Luigijem (15), on v nekaj kilometrov oddaljenem dvorcu Arcore.

Kljub številnim pikantnostim in razkritim intimnostim iz njunega življenja pa ga vseeno vsi ne obsojajo. Ko se je odločila za vlogo soproge magnata Berlusconijevega kova, menijo, bi Veronika morala vedeti, da k takemu zakonu spadajo tudi razne nevednosti, na katere bi morala biti pripravljena in s katerimi bi se morala že vnaprej sprijazniti.

Tašča ji je oprostila

Na mednarodni konferenci o aidsu, ki se je začela sredi meseca v Bangkoku, je Nizozemsko zastopala Mabel Wisse Smit. To ne bi bilo nič nenavadnega, če Mabel ne bi bila snaha kraljice Beatrix oziroma soproga njenega srednjega sina, Johana Frisoa. Kraljevič in meščanka Mabel sta se poročila v začetku leta, čeprav je vlada tej zvezi nasprotovala. Mabel je namreč v svoji zgodnji mladosti hodila s kriminalcem. Čeprav je takoj, ko je zvedela, kdo je njen fant, z njim prekinila vse stike, je »madež« iz mladosti (vsaj za tamkajšnjo vladu) ostal. Mladi princ je takrat izjavil, da se rajši odpove prestolu, kot da bi jo izgubil. S tem, ko je Mabel določila za predstavnico države na konferenci, je kraljica nekako naredila črto pod preteklostjo in sprejela snaho.

Do včeraj nezaželen na nizozemskem dvoru - Mabel na konferenci v Bangkoku

Ene vzburla, druge razburila

Knjiga se odlično prodaja. Samo v Italiji so doslej prodali več kot 800.000 izvodov. Odkar je izšlo v nemški reviji Bild več odlomkov, je v nekaj tednih pošla celotna izdaja nemškega prevoda. Na vprašanje novinarjev, ali je resnično doživela vse, kar je v knjigi opisanega, je priznala, da je 90 odstotkov vsega dejansko spoznala. Pravi, da je zdaj, ko je vse obelodanila, nič ni sram. Za njo je seks povsem normalna stvar. Starši so vedeli, da piše, za vsebino pa se niso zanimali. Seveda je bil potem ob izidu knjige za starše pravi šok. Kakšen odnos do sodobnosti imajo njeni starši, se vidi po tem, da je morala pisati v garaži, ker mati računalnika ni hotela imeti v hiši, češ da je to instrument hudiča. No, zdaj pa so videli pravega hudiča ...

Bralci Péna se predstavljajo

Kdor zahaja v Dom starejših Rakičan in se vsaj enkrat ustavi tudi pri »mladeniču«, ki stoji za točilnim pultom v tamkašnjem bifeju ali ga sreča v sobi pri katerem od starostnikov, lahko takoj ugotovi, da je ta »mladenič« – Stanko Beznec iz Lipovec, ki bo šele čez tri leta srečal abrahama – zelo vljuden, prijazen, ustrežljiv, dobrega srca ... V sebi pa sicer nosi veliko breme iz otroštva, o katerem je pripravljen tudi odkrito pripovedovati.

Tragedija nekega dne ...

»Leta 1957, ko mi je bilo pet mesecev, je prišlo v naši družini do velike tragedije (zaradi mamine duševne stiske), v kateri sem izgubil očeta in brata, mama pa je

– Odraščal brez staršev

– Zna biti deklica za vse

– Službo natarja ima zelo rad

– Je navdušen nogometaš (kot gledalec)

– Še bolj navdušen je za kartanje (kot igralec)

– Pred srečanjem z abrahamom še enkrat očka

Stanko Beznec iz Lipovec

Vsi ga imajo radi

morala na večletno prestanje kazni. O tem se je takrat veliko govorilo in pisalo. Jaz se seveda tedaj vsega tega nisem zavedal. K sebi me je vzel očetov brat Štefan, skrbnik pa mi je bil stric Ludvik. Oba sta me imela zelo rada. Bila sta mi kot očeta. Rad me je imel tudi dedek Ivan, pri katerem sem največkrat spal, pa tudi vsi drugi domači. Odraščal sem torej na kmetiji v Puconcih, kjer nisem čutil pomanjkanja ...»

Vleklo ga je domov

V osnovni šoli, ki jo je končal v Puconcih, ga je najbolj zanimala zgodovina, da bi se izobraževal v tej smeri, pa ni imel možnosti. Sprejel je torej ponudbo hotela Slon v Ljubljani, kamor je odšel za vajenca, vmes pa je obiskoval 3-letno gostinsko šolo za natarja. Po končanih obveznostih leta 1975 bi lahko ostal v Ljubljani, a ga je preveč vleklo v domače kraje. Tedaj se je tudi že vrnila iz zaporu njegova mama Irena, ki je dobila stanovanje v Murski Soboti. Odločil se je, da bo začasno živel pri njej tudi on. Še prej si je poiskal sezonsko zaposlitev kot natar pri soboški Zvezdi in na kopališču. Čez čas se je tudi osamosvojil.

Radi ga imajo, on pa njih

»Leta 1977 pa sem dobil redno zaposlitev v Domu starejših Rakičan, najprej kot strežnik, čez kakšnih deset let pa sem napredoval in prevzel delo samostojnega natarja. Moje delo ni samo za točilnim pultom, ampak strežem tudi po sobah, če ima kdo takšno željo. Nekateri me pokli-

V Domu starejših Rakičan je bil najprej strežnik, čez nekaj let pa je napredoval v samostojnega natarja.

va velika strast je tudi nogomet. Kot mladenič ga je nekaj časa igral, zdaj pa je kot gledalec in navijač. Nekaj prostega časa najde tudi za obisk mamine sestre Sidone Flisar na Vaneči in v zadnjem času vse pogosteje domačih njegove izbranke Ireno Muršič v Murski Soboti. Občasno obišče tudi mamo, ki živi v Lendavi. Pripravljen je iti tudi magat prijateljem pri delu v vinogradih, če je treba, je pač deklica za vse. Tudi kulinarično mu gre dobro od rok in potico bi spet brez težav. Njegova direktorica Vlasta Bertalanec nam je o njem povedala: »Stanko je res dober, zna prisluhnuti starostnikom, jim skuša pomagati, če se jim da. Videti pa je, da ni nikoli mlajši, kot piše v njegovi osebni izjavi.«

Na lepe trenutke v otroštvu ga spominja ta fotografija, na kateri je skupaj z velikim prijateljem – zajčkom Figarom.

Shranil je tudi fotografijo, ko ga je obiskala mama.

Zora in Marjana

pen par

Obe sta Slavečanki in obe tudi živita v Slavecih, vendar v dveh različnih občinah – prva v kuzmanski, druga pa v graški. Kako je to mogoče? Ker je Zora Kočar doma v Gornjih, Marjana Sabo pa v Dolnjih Slavecih, in to je velika razlika. Med njima pa sicer ni veliko razlik. Obe sta »zagledani« v Avstrijo, radi sta v dobri družbi ... Pred kratkim sta sklenili, da si bosta prizadevali za združitve obeh Slavec in se skupaj podali na pot. Bilo jima je vroče ...

JOG

Radi ga imajo tudi vsi drugi, on pa njih. Katica, ki se je postavila poleg njega, pomaga čistiti in avtorji rože.

čejo že zato, da potem tudi malo postojim pri njih in se kaj pogovorimo. Zdi se mi, da me imajo vsi radi, jaz pa seveda tudi njih. Gre za duhovno prijateljstvo. Jaz živim zanje, oni pa mi marsikaj vračajo. Večkrat, ko sem praznoval rojstni dan ali pa ob božično-novoletnih praznikih, so me že presenetili s šopkom rož ali kakšnim manjšim darilom. Nekateri so imeli tudi izrecno željo, da so mi šli kdaj pa kdaj pomagat pri gradnji hiše v Lipovcih.»

V njej živi Stanko od leta 2000 z zunajzakonsko partnerico Ireno. Pri njej je tudi njegov sin Boštjan, ki si je prav tako izbral gostinski poklic. Če bo vse po sreči, pa bo čez nekaj mesecev pri hiši še novorojenček.

Njegovi najlepši trenutki

Do takrat pa se bo Stanko še naprej najraje igral s psičko Kajo, ki je njegova velika ljubljanka. Najlepše je, kadar gresta skupaj na sprehod. Zelo rad pa zahaja tudi v družbo prijateljev in znancev, da se malo pogovorijo in vržejo karte, če je priložnost. Menda mu malokdo pride do živga. Njogo-

Pri delu mu prostovoljno in z veseljem pomagajo oskrbovavec Tonček Šefer, s katerim sta postala velika prijatelja.

FOTO

Jožef G. Blatnik